

1654

On. Biblioteca

Palatului Cultural

Ar

ACIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Bilanț

tem în pragul unui an nou. Fața neprevăzutului, a zilelor ce urma, la care omenirea întreagă este cu un sentiment de înfrigurat sentiment justificat de involburare a cuprins sufletele omenesii, fiind urile și patimile, încercăm să m la răboj întâmplările anului ce curs și învățămintele ce se desprind este vremuri grele pentru nația noastră în primul rând.

un bilanț trist dacă îl privim prin fața evenimentelor ce s'au produs în țară de hotarele noastre, și dător de idei pentru poporul românesc, în sfârșit, în ceasul al unsprezecelea putea zice, și-a găsit echilibrul necesar.

normalizarea vieții politice și adaptarea unui climat politic civilizat în România a cerut chiar și jertfe omenesii, ele mai dureroase poate, dar acțiunile asanare morală a țării, începută cu vântul îndemn al M. S. Regelui II, a fost un pas hotărâtor pentru realizarea tuturor energiilor vii și ale neamului și punerea lor în slujba cauzei obștești.

incercările pe care le înfruntă unele țări din Europa ne-au găsit uniți în fața primejdiei, iar sacrificiile aduse și pentru înzestrarea armatei ne-au întărit sentimentul de siguranță, punând în fruntea țării la adăpost de primejdii ce ne-ar amenința.

noianul de fapte ce s'au produs în anul 1939, le subliniem pe acestea: realizarea spiritului de solidaritate românească și înzestrarea arma-

ident, în toate ramurile de activitate s'a observat un reviriment, ritmul pe care l'a adoptat nația românească stimulând puterile noastre de muncă. Măsurile luate pentru asigurarea securității sunt azi pe primul plan, mai de aceea ne-am oprit la cele de fapte, în împrejurările de acum singurele izvoare generatoare de

plan internațional, izbucnirea războiului în Europa constituie pasul cel hotărâtor al anului.

prărtirea Cehoslovaciei a fost preluarea dramei pe care o trăiește bătrânul nostru continent. În mai puțin de o săptămână a fost zdrobită Polonia, iar în scurt timp vitezul popor finlandez își ră libertatea față de un vecin mult puternic. Anglia în alianță cu Franța își dispută supremația față de Germania și mii de vieți omenesii se pierd pentru scopuri care nu pot sta la înălțimea idealurilor umane.

civilizația și progresul au fost subminate războiului. Știința, arta și literatura au căzut în desuetudine și toate sursele de energii sunt întrebuintate pentru fabricarea gurilor de foc care răstăie moartea.

bilanțul anului pe care îl lăsăm în urmă.

ne va aduce anul nou? Oamenii nu știe, dar pentru ca poporul să-l poată înfrunța, va fi nevoie de multă înțelepciune și de și mai multă tăcătoare.

ROMULUS P. ROȘU

Pierderile rușilor în războiul cu Finlanda

25.000 morți, 5000 prizonieri, 270 tancuri distruse și 125 avioane doborâte

Diviziile din Siberia și Caucaz au sosit pe frontul finlandez

Helsinki, 31 (Rador) — Comunicatul mareșalului cartier finlandez din seara zilei de 29 Decembrie:

În istmul Careliei inamicul a atacat din nou la Nord de Hatlaha Tenjaervi și la Est de Summa. Atacurile au fost respinse. Inamicul și-a reînnoit atacurile și în contra localității Kelja, dar a fost respins. În alte puncte ale istmului Careliei, activitate de artilerie și patrulare. În cursul luptei care s'a dat la Kelja, între 26 și 27 Decembrie, la mijloc, inamicul a avut peste 600 morți. Prada făcută de trupele finlandeze, e foarte bogată.

La frontiera de Est, inamicul a atacat la Nord-Est de lacul Ladoga, în direcția Kuo-

lojaervi, dar atacul a fost oprit în fața liniilor de apărare finlandeze. La Nord de Suomosalmi, luptele au continuat toată ziua în jurul Kiantajaervi. Finlandezii au împrăștiat formațiile strănse ale inamicului. El au distrus un tanc și au capturat alte trei și două tunuri. Pe mare, nimic de semnalat.

N'au fost lupte aeriene.

PROPUNERI DE PĂCE DIN PARTEA RUȘILOR

Londra, 31 (Rador) — „Press Asociația” anunță că în timp ce un post de radio era totuși în imposibilitate de a funcționa, din cauza unui raid sovietic, Rușii s'au servit de lungimea sa de undă, pentru

a transmite propuneri de pace către poporul finlandez.

PIERDERILE RUȘILOR

HELSINKI, 31 (Rador) — Agenția „Havas” anunță: Pierderile Rușilor de la începutul ostilităților sunt, după informații din sursă demnă de încredere: 25.000 morți, 5000 prizonieri, 270 tancuri distruse și 125 avioane doborâte.

COMUNICAT SOVIETIC

Moscova, 31 (Rador) — Agenția „Tass” transmite următorul comunicat: La 25 Decembrie s'a produs ciocniri între detașamente de recunoaștere, cari s'au transformat în numeroase părți în angajări serioase. Lângă Mosalmi, trupele noastre au pricinuit inamicului o înfrângere și au ocupat pozițiile pe cari ele se fortificaseră.

În regiunea Lolomenz trupele noastre au încercuit două batalioane finlandeze, cari au lăsat pe teren numeroși morți. Am capturat 35 de ostași. În cursul luptelor date, am doborât 6 avioane inamice. Un avion sovietic nu s'a înapoiat la baza sa.

ARMATA SIBERIENE PE FRONTUL FINLANDEZ

STOCKHOLM, 31 (Rador) — DUPĂ INFORMAȚII SOSITE ACI, VREO 150.000 DE RUȘI AU SOSIT DIN SIBERIA ȘI CAUCAZ, SPRE A ÎNTĂRI FORȚELE DIN ISTMUL CARELIEI. PRIMUL CONTINGENT DE VOLUNTARI FINLANDEZI DIN CKADA A SOSIT LA HELSINKI UN NOU CONTINGENT DE VOLUNTARI SUEDEZI A PARASIT STOCKHOLMUL, PLECÂND ÎN FINLANDA.

TRENUL CU VOLUNTARI SUEDEZI A PLECĂT SPRE FINLANDA

Stockholm, 31 (Rador) — Trenul de voluntari pleacă spre Finlanda în noaptea de Vineri spre Sâmbătă era compus din zece vagoane, toate ocupate până la ultimul loc. Printre voluntari se află și fiul unui fost primat al Suediei și ginere al președintelui de consiliu Soederblom. Printre ofițeri se află mai mulți reprezentanți ai aristocrației suedeze.

LIPSA DE MUNIȚII LA FINLANDEZI

OSLO, 31 (Rador) — În Norvegia au fost interzicți 60 de soldați finlandezi cari trecuseră frontiera pe la Virkaley. Din declarațiile acestora reiese că forțele ruse de la Petsamo depășesc 12.000 oameni fără să mai socotească unitățile motorizate. Cel 60 finlandezii au fost nevoiți să treacă frontiera din cauza lipsei de muniții și alimente și nici decum că s'ar putea de superioritatea numerică a rușilor care — declară ei — nu știu să se folosească de armele automate moderne. Finlandezii au mai arătat că s'întreacă companie rusească a fost surprinsă și nimicită de o mină pusă de finlandezi. Pierderile rușilor în acest sector se ridică la mii și mii de oameni.

Măsurile de războiu ale Canadei

57 școli de aviație pentru instruirea a 25.000 piloți pe an

Ottawa, 31 (Rador) — Anul Nou găsește pe Canada în plină efortare progresivă pentru pregătirea războiului. În mai puțin de patru luni Canada, care era slab pregătită pentru război, a luat următoarele măsuri:

1. Să voteze pentru primul an de război un credit de 325 milioane dolari.
2. Să asigure propria apărare.
3. Să organizeze și să trimită în Anglia cu propriile sale vapoare prima divizie canadiană împreună cu serviciile auxiliare, care va fi sprijinită de o escadră de avioane canadiene.
4. Să înceapă antrenarea celei de a doua divizii care va dubla efectivul corpului expediționar și va fi urmată de trimiterea unei a treia divizii.
5. Să înceapă aplicarea vastului plan de antrenare al aviatorilor din comunitatea

britanică, în conformitate cu acordul încheiat cu Țara, Australia și Noua Zeelandă pentru instruirea a 25.000 piloți pe an, în 57 școli și în 60 câmpuri de aviație.

6. Să participe cu distrugătoarele și vasele sale auxiliare la apărarea convoaielor care alimentează în mod regulat Marea Britanie.

7. Să dea o mare dezvoltare industriilor de război pentru furnizarea de muniții și alte materiale de război.

8. Să pună la dispoziția aliaților nesfârșitele sale resurse naturale, aceasta fiind poate cea mai esențială contribuție. De pe acum, Marea Britanie a reținut pentru toată armata canadiană și majoritatea metalelor indispensabile fabricării armamentului, de exemplu nichelul, din care Canada produce 80 la sută a producției mondiale.

Raportul de forță dintre flotele engleză și germană

Londra, 31 (Rador) — Raportul de forță între flotele de război engleză și germană s'a modificat dela începutul războiului și până acum și mai mult în favoarea Mării Britanii, anunță redactorul naval al lui „Daily Telegraph”. Pentru moment, cele două flote dispun de următoarele unități:

Marea Britanie de 14 bastimente de linie și 9 în construcție, Germania 4 bastimente de linie și 4 în construcție; Anglia are 6 port avioane și 6 în construcție,

Germania nu are în serviciu nici unul, dar are două în construcție. Anglia are 58 crucișetoare, Reichul pierzând două, nu dispune decât de 6 crucișetoare, față de 25 în construcție în Anglia. În Germania se construiesc 7. Celor 180 contratorpiloare britanice, Germania opune numai 22. Anglia are 60 submarine, iar Germania 61, căci cel puțin 40 submarine Germane au fost scufundate dela începutul ostilităților.

Considerații asupra anului cultural

Ar fi să bilanțăm activitatea culturală desfășurată în Banat în anul 1939, înșirând, cronologic, succedarea evenimentelor demne de reținut. Decât, viața culturală, nu e trăită în râvnita și necesara ei intensitate, în provincia noastră. Îndeosebi, Metropola, sine manifestările spirituale, pe un plan inferior, vieții sale economice. Aceasta nu înseamnă încă, că puterile noastre de creație sunt reduse, ci înseși condițiile de afirmare a acestei creații, ambianța stimulatorie, sunt vitrege.

Necesitatea trăirii culturale, cunoaște aici, la noi, un plan minor. Exigențele sunt așazicând periferice, provinciale și degenerază în snobism.

Timișoara e, p în excelență, un oraș al industriei și comerțului. Rațiunea fondării Politecnicei, rezidă în acest fond.

Artele, literale, sunt considerate ca anexe, adesea de prisos, ale vieții celei de toate zilele a acestui oraș.

Cu toate acestea, imperativele spirituale, răzbat prin c usta ignoranței generale și se impun izolate, aproape individual. Afirmarea, respective, consacarea unui creator, presupune neobănuite eforturi și îndurări, o devenire, eroică.

Această soartă o au și societățile culturale.

Dar, năste structura orașului, c mentalității care-l străinește. anul 1939, a suprapus starea de spirit o încordărilor armate — și firește, în fața armelor, muștele sunt cele dinții cari trebuie să tăce. Sub imperiul privațiunilor, cultura e considerată ca un lux, și de care nu putem lipsi.

Cu aceste considerații sumere, trecem în revistă evenimentele cât și problemele culturale relevate în anul care se încheie.

PE PLAN BISERICESC: EPISCOPIA TIMIȘORII

Pentru cultura noastră religioasă, eforturile generațiilor de credincioși bănățeni au fost încununato de succes. Peste antagonismele în cari s'au angrenat părerile luptătorilor Episcopiei Timișorilor, triumful final împacă totul și bucură pe toți, solidarizându-i în o unică și sup emă năzuință: Mitropolia.

În ce privește clădirea de biserică, tradiția a fost continuată și în acest an. Ca cele mai de seamă evenimente au fost sfîntirea Catedralei din Arad și a bisericii din Anina.

RADIO TIMIȘOARA

Un post de radiodifuziune la Timișoara, ar fi un mijloc ideal de propagandă a spiritualității românești, pe granița de Vest.

Prin Februarie, Societatea de Radiodifuziune și-a trimis aici delegații, pentru a stăpui convențiile contractuale cu Primăria. S'au ales chiar și locurile pentru studio și postul de difuziune. An venit însă zilele grele ale concentrărilor, și de atunci nu se mai aude nimic de Postul nostru de Radio. Remarcăm, că la Chișinău, între timp, a fost inaugurat o asemenea stațiune. Imperativele de propagandă ale graniței de Est să fi premers oare, prin importanță acelora dela granița de Vest?

ASTRA—SERVICIUL SOCIAL

În Ținutul Timiș, Regionala bănățeană a Astei a fost încredințată cu organizarea și aplicarea Serviciului Social. Din Luna Aprilie și până în Octombrie, adică jumătate de an, Astra a reorganizat și înființat Cămine Culturale, aplicând programul Serviciului Social.

Un moment important în această activitate îl constituie cursurile dela Caransebeș și Ciocova, ale taberelor absolvenților universitari, unde aproape 200 de tineri din alte regiuni, au învățat să cunoască Banatul — problemele lui. Am vorbit și conferențiat d-nii dr. Alexandru Maria, Residentul Regal al Ținutului, prof. Sabin Evutianu președintele Astei, dr. Gh. Ciupe secretar

neral al Ținutului, prof. Traian Topliceanu, prof. Iancu Călfian, C. Miu-Lerca, dr. Andrei Bălan, Vichentie Ardeleanu, ing. Chelemen, etc.

Acțiune Serviciului Social prin Astra bănățeană, a consolidat rostul Căminelor Culturale, unind sub auspiciile acestora, toate societățile culturale existente, prin unitatea de ideal și program.

În județul Caraș a fost aleasă plasa Bozovici, ca plasă model pe Ținut, unde s'au concentrat toate atențiile și sforțările. Acolo, au fost construite Cămine Culturale, băi populare, dispensarii, drumuri, poduri, au fost făcute canalizări etc., pe lângă că echipa de specialiști asigurau asistența medicală și socială.

Astra, a procedat cu concursul Ținutului, la inventarierea vetrei culturale a satelor, deoarece, până atunci, nu se știa situația societăților culturale, de binefacere cât și a cooperativelor.

Prin suspendarea activității Serviciului Social toate lucrările au fost întrerupte.

Astra și-a ținut în vară, Congresul anual la Lugoj, care a fost un prilej unic, de relevare a valorilor noastre etnografice, post, datini, cântece și jocuri obiceni, ândeletniciri, etc. S'au distins, Co ul din Birchis, Chizău și Coșteiu-Mare, prin port, echipele de dansatori din Iablănița și Obreja. D-nii prof. dr. Aurel Peteanu presed. desp. Astra-Severin și Bujor Barbu primpretor, merită lauda pentru felul cum au știut să organizeze festivitățile.

În cadrul Conaursului Căminelor Culturale ținut la București, la emulările corale. Corul din Ciocova jud. Caraș a obținut premiul I, iar cel din Bocsa, premiul II. — dovadă că tradiția și valoarea cântecului bănățean nu se desmint.

INSTITUTUL DE CERCETARI SOCIALE

„Institutul Social Banat-Crișana”, transformat sub auspiciile Serviciului Social, în Regională a „Institutului de cercetări Sociale al României” și-a continuat rodnică activitate sub conducerea dlor prof. ing. Teodorescu Rectorul Politecnicei și dr. Cornel Grosșoreanu.

Echipa de cercetări monografice, a vizitat în vara acestui an Valea Almașului din Caraș, culegând date prețioase, cari formează subiectele a mai multor conferințe, studii și debateri — și cari vor apărea în Revista Institutului. S'au distins d-nii dr. Botis, presed Șorea, Ion Stala-Udrea, Gh. Atanasiu, dr. Ciorman, ing. Cocărlan.

ARTIFILE PLASTICE

Adusă cu mari greutate dela Cluj, Școala de Arte Frumoase dela Țarașoara își duce, nesigură viața. Am nădăjduit și am crezut într'un destin fericit, adevăratul, al acestei instituții.

Desiluzionați de lipsa de compoziție cu care sunt întâmpinați, profesorii acestei școli, printre cari sculptorul Romul Lada și pictorul Catul Bordan, își îndreaptă năseidile spre alte orizonturi. Vlasiu, care a porocât încrezător pe aici, a plecat de mult la București.

Nu știm de ce Palatul Artelor Frumoase, nu se termină, spre a fi pus la dispoziția acestei școli:

Am admirat, la fine de an, expoziția elevilor acestei școli.

În cadrul manifestărilor jubileului de 20 ani de existență al Astei în statul român, s'a organizat și o expoziție retrospectivă a artelor plastice. În care a fost lădată contribuția meșterilor bănățeni Lada, Ciupe Demian, Bordan.

O altă manifestare a artelor plastice, ar fi expoziția. Anul înă a fost rău pictorii români locali n'au expus la Timișoara, iar cei din alte regiuni n'au plecat o dinăscare contribuție.

Totuși am înregistrat vreo trei expoziții dintre cari cea mai interesantă, au fost expuse tablouri de Tonitza,

Tempeanu, Salade, Florescu, Biju, Mănculescu și Florian etc.

În schimb sculptorul bănățean Ștefan Gomboșiu, a expus la București, fiind unanim apreciat.

LITERELE

Preocupările și frământările scriitoricești, bănățene, pot fi rezumate în trei puncte:

Intâln organizarea scriitorilor în societăți și cenacluri.

Al doilea: revistele.

Al treilea: operele și șezătorile literare.

Prin îmbolnăvirea maestrului M. Ar. Dan, cenaclul scriitorilor bănățeni a încetat. În schimb, scriitorii grupați în societatea „Altarul Cății” au încercat o organizare, o sistematizare a întrunirilor lor, stânjeniți fiind însă, de lipsa de coeziune, și prin aceasta de instabilitatea conducerii.

Revistele bănățene, cele mai cunoscute sunt: „Luceafărul” editat de Astra bănățeană, „Revista Institutului Social”, „Fruncea”.

Astra, se străduiește să reorganizeze „Luceafărul” asigurându-și colaborarea tuturor condicilor de prestigiu ale Banatului cultural.

Anul literar al Banatului, a avut următoarea recoltă: Gh. Atanasiu: Moara Roșie, roman. — I. Bănculescu: Mitrofan, roman. — Meliu Bonoș: Flori și snini, cântaremc. — Aurel D. Bucariu: Înnoștări în banoșă, schite. — Grigore Bucariu: „Amiază liniștită”, versuri. — Sever Bocoș: Drumuri și Răscruci, memorii. — Gh. C. Croitoru: Suflete arse. — Constantin Chisam: Versuri. — Dr. Aurel Cosma: Reminiscențe italo-bănățene. — Octavian Măca: Bădă Cârțan. — Gr. Popiți: Documente bănățene. — Al. Stoian: Pătăreli mîntre stele, versuri. — Ion D. Suciș: Emilia Lungu Păbăla, viață romantică.

Șezători literare în Banat au avut loc: la Ciocova, Lugoj și Oravița. La Timișoara a fost organizată comemorarea lui Eminescu. Au conferențiat d-nii Ilie Lungulescu președintele Curții de Apel și Miu-Lerca.

Menționăm, de încheiere, conferința despre romanul La Medeleni a scriitorului Ionel Teodoreanu.

TEATRU

Ca ultim capitol al dării noastre de seamă, am lăsat viața teatrală.

Și în acest, ca'n toți anii, manifestațiile teatrale se succed după acelaș calapod: turneele diferitelor teatre dela Cluj și București.

Banatul își așteaptă teatrul său propriu și n'a pierdut nădejde.

Astra și-a asumat selecționarea și coordanarea acestor turnee, subvenționând campanii artistice, în centrele mai importante ale județelor din ținut.

O năgină importantă a vieții teatrale, o înscornăm pe marginea stațiunilor Operii Române dela Cluj. Și, implicit, nunem problema creațiilor muzicale autohtone, cari ar trebui înscrise în repertoriul Operei. Ar trebui difuzate astfel lucrările bănățenilor Brediceanu, Drăgol, Barbu, Ijac cât și a tuturor compozitorilor români, în locul repertoriului perimat, cu care descinde la noi Opera dela Cluj.

C. M. T.

Brichete
CORDANA Semicox

Cel mai bun și cel mai eficient combustibil

pentru calorifere, sobe de teracotă și de fier, etc.

Se vede la depozitari de lemne de foc și de carbuni.

Pentru informațiuni adresați-Vă la
Reprezentanța generală a
SOC. „PETROȘANI” S. A. R.
Cornel Ciuhă
TIMIȘOARA IV, Str. Mircea Vodă No. 8.
TELEFON 24-45

Locuiri în
BUCUREȘTI
ROMÂNIA

Grand-Hotel
„LAFAYETTE”

Situată în
centrul
Cămin. Eftin

CALEA VICTOR EI Nr. 11
Telefon 3-34-10

Radio

LUNI, 1 IANUARIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 12: Ora; Orchestra Fărcașanu: voce: Puiu Cucu: Căntece ardele-
nești. Ora 13: Ora; Quintet de mandoline:
A. Gheorghiu, R. Jorovschi, H. Jorovschi,
G. Cablagia și C. Samsaru. Ora 13.30. Ta-
raful Fănică Luca: Muzică populară româ-
nească. Ora 14: Stroe și Vasilache: Ora ve-
selă. Ora 14.15: Muzică variată (discuri).
Ora 15: Spectacole; Știri artistice și cul-
turale. Ora 19: Ora; „De Sfântul Vasile”
Ora 20.25: Orchestra Costică Dumitrescu
Ora 21.10: Electric Havalan Quartet. Ora
21.30: Discuri și disense (discuri). Ora 22:
Muzică de dans (discuri). Ora 23—24: Mu-
zică ușoară (discuri).

MARTI, 2 IANUARIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 12: Ora; Cota Dunării
și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și
igienice. Ora 12.10: Concert de prânz, Or-
chestra Costică Tandin. Ora 13: Ora; Ra-
diofonice; Sport; Diverse. Ora 13.10: Con-
tinuarea concertului Orchestrei Costică Tan-
din. Ora 14: Radio-jurnal. Ora 14.20: Se-
lecțiuni din revistele „Alhambra” executate
de ansamblul teatrului „Alhambra”, cond.
de Ion Vasilescu. Ora 15: Spectacole; Știri
artistice și culturale; Publicații. — **RADIO
ROMANIA**. Ora 19: Ora; Mersul vremii
Ora 19.02: Cronica medicală. Ora 19.17:
Arii și duete din opere (discuri). Ora 19.55:
Radio-jurnal în limba maghiară. — **RADIO
ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI**. Ora
20.05: Gravura în lemn, de Prof. Gh. Opreș-
cu. Ora 20.20: Concert de pian, Dinu Li-
păuți: Sonata op 53 în do major de Beetho-
ven. Ora 20.45: Radio-jurnal (I). Ora
21.05: Concertul Orchestrei Radio, dirij. de
Ionel Perlea. Ora 22.10: Radio-jurnal (II).
Sport. Ora 22.30: Vasile Alexiu (voce).
Ora 22.50: Balet de din opere și muzică. Ora
23.45: Jurnal pentru străinătate în limba
franceză, germană, engleză și italiană.

MIERCURI, 3 IANUARIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 12: Ora; Cota Dunării
și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și
igienice. Ora 12.10: Muzică spaniolă și
orientală (discuri). Ora 13: Ora; Radiofo-
nice; Sport; Diverse. Ora 13.10: Cântec
și serenade italienești (discuri). Ora 13.35:
Muzică veneză (discuri). Ora 14: Radio-
jurnal. Ora 14.20: Discuse și discuri fra-
ncezi (discuri). Ora 15: Spectacole; Știri ar-
tistice și culturale; Publicații. — **RADIO
ROMANIA**. Ora 19: Ora; Mersul vremii
Ora 19.02: Cronica artistică. Ora 19.17:
Enache Busuioceanu (saxofon) acomp. la
pian de Alexandru Friedman. Ora 19.30: G.
Drăghici (pian) (În La audite). Ora 19.50:
Radio-jurnal în limba maghiară. — **RADIO
ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI**. Ora
20: Dragoș Vrânceanu: Oglindirea arotin-
purilor în literatură. Ora 20.15: D-na Elena
Basarab (voce) și Orchestra Radio. Ora
20.45: Radio-jurnal (I). Ora 21: Istori-
ansubul (III): Baletul. Ora 22.10: Radio-
jurnal (II): Sport. Ora 22.30: Muzică va-
riată ușoară (discuri). Ora 23.45: Jurnal
pentru străinătate în limba franceză, ger-
mană, engleză și italiană.

An Nou Fericit Vă urează:
BO-ANGERIA
TRAIAN GRANATIR
Timișoara I, Str. Memorandului 102.
Tel. 31-33.

Anul nou la primăria Timișoara

Timișoara, 31. — Sâmbătă la amiază — ultima zi de lucru din anul 1939 — funcționarii municipiului Timișoara s'au adunat în sala mare a primăriei, pentru a face tradiționalele urări de anul nou d-lui dr. Coriolan Băran, primarul municipiului.

D. dr. Nicolae Table, secretar general al municipiului, luând cuvântul în numele funcționarilor, a spus următoarele:

— *Funcționarii primăriei ne-am adunat aci în ziua în care facem bilanțul unui an de activitate, pentru a vă asigura de sentimentele noastre de dragoste și pentru a vă spune că și în anul care începe ne vom face datoria cu aceeași râvnă. Dumnezeu să vă dea putere de muncă, ca să vă puteți achita cu bine de sarcina ce aveți de îndeplinit.*

D. primar-șef dr. Coriolan Băran, mulțumind pentru urările exprimate, a spus:

— *Dacă anul acesta nu a fost atât de potrivit pentru creație și muncă liniștită pe cât am fi dorit, să-l rugăm pe bunul Dumnezeu să ne aducă un an mai senin, plin de prosperitate, ca să putem contribui cu toate puterile noastre la progresul Patriei. Apele sentimentelor dumneavoastră de datorie,*

de care ați dat dovadă întotdeauna, rugându-vă să munciți în 1940 cu râvnă și cu spor îndoit. În privința doleanțelor și a eventualelor neajunsuri, vă rog să credeți că vom căuta să le eliminăm, în măsura și în ordinea posibilităților, pentru că știm că numai cu oameni mulțumiți putem avea spor la toate. Vă urez și eu D-voastre, precum și tuturor cetățenilor, un an nou bun și plin de fericire.

Bilanț polițist ocazional pe 1939

Liniștea și siguranța cetățeanului, singular sau colectiv, sunt asigurate de ochiul polițistului încordat în veghe permanentă, uneori descifrând în întunecul elementului necunoscut, pericolul atârând ca o sabie a lui Damocles asupra fiecăruia din noi.

Elementul rău, aflat în toate păturile sociale, gata oricând la nelegiuire, este descoperit unori înainte de a fi putut acționa, iar alteori după asta, dar nu cu puține riscuri.

Nu mai reporterul polițist poate cunoaște cât de grea este și câte sacrificii cere, îndeletnicirea omului liniștii și siguranței.

Încercând a face un sumar bilanț al omului polițist 1939, vom arăta intensă activitate desfășurată de poliția timișoreană în acest răstimp.

Desigur, ne vom limita la acele servicii polițienești, cari prin natura lor au avut un contact mai strâns și permanent cu presa.

Omul care dirijează vastul aparat polițienesc local, d. chestor OVIDIU GRITTA, pe care întregul oraș îl cunoaște atât de bine, nu mai are nevoie de o prezentare deosebită.

Legat de Timișoara printr-o activitate intensă de nenumărați ani, d-sa se integrează în viața acestui oraș ca un element indispensabil.

Pretutindeni și întotdeauna prezent, când cu mina îngrijorată a marilor răspunderi ce le poartă, când cu zâmbet prietenesc — și aceasta mai des — d. chestor Gritta, polițist înăscut și verificat este primul la dispoziția cetățeanului, zi și noapte.

Datorită d-sale Timișoara a devenit un oraș „curat” și liniștit, în sens polițist bineînțeles și dacă uneori, cazuri rare și izolate, răul și-a făcut cuib acil, pentru moment, aceasta se datorează pasivității și indolenței cetățeanului.

O întregă operă de deparazitare a orașului de elementele dubioase a fost concepută și anul realizată de d-sa, ajutat fiind de prețioși colaboratori.

Insemnăm ca o etană fericită și spiritului progresist instaurat de d-sa la chestură, motorizarea poliției timișorene, care l se datorează în totalitate și care a fost realizată cu mijloace autarhice,

în cursul anului ce a trecut . . .

La secretariatul general al chesturii d-sa s'a înconjurat deasemeni de colaboratori pricepuți, ca dnii Simeon Popescu, Andrei Lupușu și mai pe urmă dr. Aurel Drăghici, venit dela Cluj, cari pe rând au deținut această demnitate.

Dar contactul cu poliția, zi de zi, i-am făcut prin „raportul” de fiecare dimineață, oglinda cotidiană a faptelor diverse și în deosebi prin biroul judiciar, resort de axă al poliției.

În fruntea acestui important birou se găsește un distins polițist de generație tânără, d. comisar Dimitrie Santău, ale cărui calități excepționale le-am remarcat de atâtea ori, atunci când ni s'a dat orileșul.

Năvala colegilor de breaslă, cari la ora 10. în fiecare dimineață îi însoțesc biroul, îi însenina pentru o clipă fața măscată de multiple preocupări și privindu-ne de după ochelari, ne spuneau zâmbind: azi n'am nimic pentru dv. Bineînțeles că nu întotdeauna primeam acest decepționat răspuns, pentru noi vânătorii de senzații inepuizabile. Au fost multe „zile bune”, când nici nu treceam de pragul biroului și ne pomeam că începe:

„Temutul spărgător X, care opera de mai multă vreme pe teritoriul orașului nostru a fost prins . . .”

Făcând bilanțul acelor „zile bune”, desprindem din el o activitate intensă și sistematic organizată de prevenirea infracțiunilor, vrinderea infractorilor de tot soiul, desfășurată de modestul dar înzestratul șef al biroului judiciar desprindem metoda sigură a polițistului care a pus în cunoștință a experiență bogată și în plus, cunoștințele câștigate la instituțiile de acest fel din străinătate unde s'a instruit.

Se cuvine să menționăm deopotrivă și zelul subalternilor d-sale, oameni devotați oricel îndeletniciri și pricepuți în același timp.

Săpătorii, executorii, pungași, căinari, falsificatori, satirici și alte asemenea specii au căzut în rețeaua care le-a încercuit orice „căleare cu stăneul”.

Muncă încordată și pretioasă, aceri-ma, abilitate, sacrificiu sunt atribuțiile ce le acordăm pe bun drept polițistilor

cari alcătuiesc biroul judiciar.

Niciun spărgător nu și-a putut lăsa prea mult amprentele, descătușat, în orașul nostru.

Spaima periferiilor sărace, banda Bereneanțu, alcătuită din doi frați și zec de tânăuitori și complici a fost capturată, după peripeții ca'n filme și ericoluț ce-l reprezentau acești temuți spărgători a fost înlăturat.

Banda de țigani și țigance, o interminabilă familie Bot, specializată în furturi de bijuterii și haine a fost adunată din toate coclaurile și ferecată în cătușe.

Podoabe de aur și argint s'au adunat din ascunzisu buzunarelor fără fund, pe masa șefului biroului judiciar și proprietarii legitimi au putut intra astfel bucuroși în posesia lor.

Spărgători nevrâstnici au fost culeși de sub poduri, unda-si depozitau prada și îndrumați spre locul de refacere al tinereții lor viciate.

Faimoșii falsificatori de ceuri s'au trezit smulsi din operațiile lor dubioase și aruncați în celula ispășirii.

O criminală fără inimă, Ana Drăgan, care și-a înjunghiat concubinul cu sece-ra, a fost adulată și prinsă când credea că uitarea și-a asternut vâlul peste odioasa-i faptă.

Nici executorilor de talie „subțire” nu le-a mers, căci ei au fost scoși repede din circulație.

Amintim din multiplele cazuri pe cunoscuții Căta Proca și Titus Ciocărlie, pretinsul controlor dela asigurările sociale.

Evadatii au fost retrimiși la pușcărie, logodnicii de profesie dați pe mâna parchetului, împreună cu satirici, ce-si recrutau victimele printre nevinovate fețițe.

O fabrică de monede false, deschisă sub „auspiciu promițătoare”, într-o casă părăsită din Mehala și condusă de „onesti muncitori” a fost nevoită să-și închidă porțile înainte de vreme.

Poliția a împiedecat la timp „desfășurarea pe piață” a monedelor de 50 lei.

O servitoare hoată, care și-a jefuit stăpânii imprudenti de frumoseca sumă de 300.000 lei, nu și-a putut trăi visul de a cheltui peste graniță banii pe nedrept însușiți. După cum nu s'au putut înfrupta mai mult, din prada furată sistematic muncitori și muncitoare necinstiți dela marile întreprinderi „Isa”, „Standard” și „Kawe”.

Bomba anului a fost desigur lovitura polonezului Bogdan Korosza, care în tovărășie cu un complice a dispărut cu suma de 2000 dolari aur, în valoare de peste un milion lei, furată dela industria polonez refugiat Sigismund Letter, care îngăduise banditului să stea în comunitatea puținilor refugiați adăpostiți temporar în Timișoara.

Poliția însă i-a venit și lui de hac, căci a fost prins înainte de a putea trece frontiera, așa cum plănuise.

Am înșirat doar câteva cazuri în cari poliția timișoreană a intervenit cu succes, cazuri pe cari lectorul credincios le-a putut savura cu amănuntele respective, atunci când ele s'au produs.

Înceind ocazionalul nostru bilanț, facem constatarea că veghea poliției noastre a asigurat Timisorii liniștea și siguranța, fapt pentru care cetățenii trebuie să-i fie recunoscători.

GR. FLORUTIU

Scurte telegrame externe

Moscova, 31 (Rador.) — D. William Seeds, ambasadorul Marelui Britanii a părăsit Marți Moscova. În cercurile britanice se spune că Seeds nu a mai avut de mult timp concediu. Se știe că Seeds a dus împreună cu Strang, negocierile în v.derea încheierii pactului anglo-franco-rus.

Roma, 31 (Rador.) — Zăpada cade în Capitală începând de Vineri, cum de mulți ani nu mai căzuse asupra Romei.

Sofia, 31 (Rador.) — Consiliul de ministri a acordat 2 milioane leva pentru cumpărarea de materiale de construcție, alimente, spre fi trimise în Turcia, în ajutorarea populației greu încercate în cutremurul din Anatolia.

BUDAPESTA, 31 (Rador.) — Un decret al guvernului stabilește că Lunea și Vinerea, cu excepția zilelor de sărbătoare, vânzarea cărnii este interzisă.

Londra, 31 (Rador.) — Piloții germani cari au fost debarcați la Kopervik, vor pleca curând în Germania, fiind considerați ca naufragiați. Avionul lor purta pe el o sută de gloanțe trase de mitralierele britanice.

Tallinn, 31 (Rador.) — Se desminte oficial știrea pretinzând că industria estoniană ar fi pe cale să furnizeze o mare cantitate de corturi și de skiuri pentru Armata sovietică.

ROMA, 31 (Rador.) — D. Mussolini a primit pe mareșalul Graziani, șeful statului major al armatei, cu care s'a întreținut două ore despre chestiunile privind pregătirea militară a Italiei.

Santiago de Chili, 31 (Rador.) — Acordul germano-chilian s'a prelungit pentru o nouă perioadă comercială.

Washington, 31 (Rador.) — Crucea Roșie americană a trimis 10 mii dolari pentru ajutorarea victimelor cutremurului catastrofal din Anatolia.

Roma, 31 (Rador.) — D. VON MAC-ENSEN, AMBASADORUL GERMANEI LA ROMA A PLECAT LA BERLIN SPRE A LUA CONTACT PERSONAL CU GUVERNUL SAU.

Printre ruine fumegânde...

Sfârșitoarea descriere a dezastrului din Anatolia, făcută de un ziarist

Londra, 31 (Rador.) — Corespondentul lui „News Chronicle” din Arzingean a făcut o descriere sfârșitoare a regiunii devastată de cutremur.

Redactez această telegramă — scrie el — printre ruine fumegânde, într'un oraș infloritor până acum câteva zile. Pentru a ajunge aci, am zburat cu avionul dela Istanbul la Sivas, străbătând apoi 220 Km. cu automobilul. Fiecare oraș și sat prin care am trecut, a avut de suferit. 70 la sută din populația orașului Arzingean a pierit. 12 orașe și 80 sate au fost distruse. Din cei 350 locuitori din Tomruc, n'au scăpat decât trei. În această localitate nu se mai văd decât soldați, care ajută rudelor să caute cada-

vrele de sub ruine. Două trenuri de ajutorare plecate din Sivas, au reușit să sosască la fața locului, după ce 1000 oameni au lucrat 24 ore pt. îndepărtarea zăpezii, care aproape îngropase unul dintre trenuri. Oficialitatea nu este încă în măsură să precizeze numărul morților.

AN NOU FERICIT

doresc clienților și cunoscuților mei

Antoniu Magold

croitor pentru domni și uniforme

Timișoara II, Str. 3 August 27, et. I.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

COFETARIA ALBU
IV, Piața Kúti 2.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le dorește

An nou fericit

CAFENEUA DACIA
II, Piața Traian.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le dorește

An nou fericit

RESTAURANT „BOLTA RECE”
Proprietar Bădeanța
I, str. V. Alexandri 3.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

Farmacia la Sf. Nicolae
SCHUL L.
Timișoara II, str. Mareșal Joffre 4.
Tel. 25-68.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

SAMUILĂ REINER
Coloniale și delicatose
Timișoara II, Piața Traian 8.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

BABCSANYI
Coloniale și delicatose
I, Piața I. C. Brătianu 2.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

BURMA
Magazin de coloniale și delicatose
I, Piața Drăgălina 9.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

DROUGERIA KRAYER
I, Piața I. C. Brătianu
IV, Piața Drăgălina 7.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

FRIZERIA WALTRICH
Fabric.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

ADLER ȘI FIUL

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

JANCSO
Coloniale și delicatose
Timișoara II, str. 3 August 20.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

ALEXANDRU FUCHS
Magazin de haine
Timișoara-Iosefin.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

ROSENFELD IGNAȚIE

Timișoara II, str. Dacilor 2.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

RESTAURANT SCHNUR
Timișoara-Cetate.

An nou fericit

vă urează firma

STERNBERG
I, str. Mercy 1.

Fabrica de mobile

MIHAI SCHUSTER
III, str. Coroana de Oțel 11
Vă urează un

An nou fericit

An nou fericit

urează

HOTEL CARLTON și SAVOY
Cetate.

An nou fericit

doresc stimatei mele clientele

KOSSAK

Atelier fotografie al Curții Regale
Timișoara I, str. Gen. Praporgescu 2.

Tuturor oaspeților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit

MARTIN WOLF
Restaurant „SPIELUHR”
Timișoara I, str. E. Ungureanu 8.

Tuturor oaspeților, prietenilor
și cunoscuților le dorim

An Nou fericit

CAFENEUA PALACE

Tuturor clienților, prietenilor și cunoscuților le dorim

An nou fericit

Postăvăria

RABONG & SCHNEIDER
I, Piața Brătianu.

Tuturor clienților, prietenilor și cunoscuților le dorește

An nou fericit
Marele magazin de mobile

SIEBOLD

I, Piața Unirii 14.

Tuturor clienților, prietenilor și cunoscuților le doresc

An nou fericit
GHEORGHE HUBER
Instrumente muzicale
I, str. Eugen de Savoia 11.

Vă urează un

An nou fericit

OTTO SCHICH
Fabrica de mobile
IV, str. Berthelot 3.

An nou fericit
urează tuturor clienților
FLORARIA „RIVIERA”

Cetate, telefon 35-56.

Cumpărați bine și estin: stoffe
pentru bărbați și dame precum
și totfelul de mășuri în toate
mărimile, numai la magazinul

RESTURI
TEXTILE
Bulevardul Carol No. 5 (uteran)

Un An nou fericit
Vă dorește

CAFENEUA „LLOYD”

Depozitul de mașini de scris

„METEOR”

din I, str. Eminescu 3

urează un

An nou fericit
clienților și prietenilor săi.

FINTEX S. A.

Filiala Timișoara

Piața I. C. Brătianu

urează

An nou fericit
clienților și prietenilor.

OTTO SCHERTER

Ferărie

str. Eminescu 5

urează

An nou fericit
clienților și prietenilor.

Tuturor clienților și prietenilor urează

An nou fericit

RAGALYI

Blănărie

II, Piața Traian 8, etaj I.

An nou fericit
urează tuturor oaspeților și prietenilor

RESTAURANTUL WAGNER

(fost Scholler)

din Piața Drăgălina.

Sărbători fericite și
An nou fericit

doresc la toți clienții mei

E. Fürst

Atelier de dogărie, fondat la 1896.

Deva, cafea Korea 16.

TEATRUL COMUNAL

Spectacolele ansamblului de opere al teatrului maghiar „THALIA S. A.” Cluj
Duminică, 31 Decembrie 1939, orele 8.30 și 11.30

Frumoasă-i viața!

Operetă de Siklossy.

Luni, 1 Ianuarie 1940

La orele 3 p. m. cu prețuri reduse

FLOAREA DIN GHIMES

Presă populară

La orele 6 și 9

Femeia frumoasă din Jimbor

Operetă de Mihail ERDELYI

Mărti și Mercuri, la orele 8.30 seara

Femeia frumoasă din Jimbor

Ansamblu de 60 de persoane. Decorațiuni fastuoase. Orchestră proprie.

Biletele la Casa Teatrului.

TELEGRAME INTERNE

ARESTAREA UNEI BANDE DE ALARMISTI

București, 31 (SIR). — Autoritățile din Basarabia au descoperit zilele acestea o bandă bine organizată, care răspândea știri alarmante în populație, pentru ca apoi, când vedea că aceasta, de teamă, vindea bunurile, să le cumpere pentru un lucru de nimic. Alarmiștii au fost arestați și deferiți instanțelor judecătorești firești. Se crede că și în alte părți ale țării s'ar proceda astfel. Organele superioare au luat măsuri întinse mai cu osebire că se știe cum se lucrează de anumiți propagandisti plătiți spre a băga panică în populație.

În toate țările s'au luat, dealtfel, măsuri contra unor asemeni indivizi, lipsiți de scrupule.

HOT ARSTAT

București, 31 (SIR). — În Capitală a fost arestat ieri Mihai Popa, renumit șoarece de redacții, care se prezenta sub diferite pretexte la redacțiile ziarelor, de unde, apoi, dispărea cu paltoane, etc.

BISERICA MISTUITA DE FOC

București, 31 (SIR). — Eri noapte un foc a mistuit biserica din comuna Cioflîngeni jud. Ilfov.

CONFERINȚA REZIDENTILOR REGALI LA MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

București, 21 (SIR). — Pentru rezolvarea problemelor sanitare, a fost ieri o conferință cu rezidenții regali la Ministerul Sănătății, sub președinția d-lui Hortolomei.

VIOLENT INCENDIU LA BUHUȘI

Buhuși, 31 (SIR). — Eri la 12 jumătate noaptea un violent foc a izbucnit la casa locuitorului Marin Tismănaru din str. Cantemir. Casa fiind cuprinsă cu furie de flăcări, cu foarte mare greutate au fost salvați cei patru copii ai acestuia.

VISCOL PUTERNIC LA CONSTANȚA

București, 31 (SIR). — Un viscol puternic băntuie în Constanța și restul litoralului. Circulația vehiculelor și pietonilor se face cu mare greutate din cauza furtunii. Deasemeni, operațiunile de încărcare și descărcare se fac cu greu. Viscolul este puternic până la Balic, cu excepția capului Caliacra.

FABRICA DISTRUSĂ DE INCENDIU

București, 31 (SIR). — Abia se potolise marele foc din cartierul Obor din Capitală, unde a fost distrus hotelul Solacolu cu prăvăliile aflate sub el, și în B-dul Ferdinand 76, la fabrica de tâmplărie a lui Sell Francisc a izbucnit un altul. Din cauza vântului flăcările s'au întins cu repeziune. Cum focul se declarase noaptea, a fost surprinsă în somn familia vecinului A. Drăgălinescu, curelar, care, cu mare greutate, a fost salvată.

Fabrica Sell a fost distrusă complet. Cu mare greutate s'a salvat parte din material.

Cumpărați-Vă MOBILE

trainice și frumoase dela fabrica de Mobile

Mihai Schuster

Timișoara III, Str. Coroana de Oțel No. 11.

IATA AVANTAJELE BECULUI TUNGSRAM KRYPTON

SOARELE IN CASA

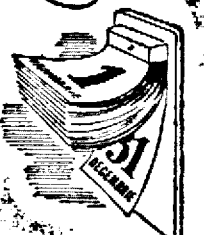
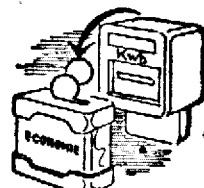
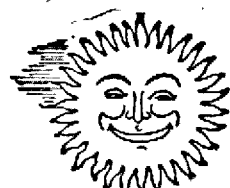
LUMINĂ ABUNDENTĂ ALB-STRĂLUCITOARE CA SOARELE

SERVICIU CU cca. 40% MAI ECONOMIC

FORMĂ FRUMOASĂ, DIMENSIUNI REDUSE

DURATĂ MEDIE ECONOMICĂ DE ARDERE DE 1000 ORE

IATA AVANTAJELE BECURILOR

TUNGSRAM KRYPTON

Telegrama M. Sale Regelui Carol II, adresată președintelui republicii turce

BUCUREȘTI, 31 (SIR). — ÎNDATA CE A SOSIT LA BUCUREȘTI ȘTIREA CATASTROFEI DIN TURCIA, M. S. REGELE A TRIMIS EXCELENȚEI SALE D-LUI ISMET INONU, PREȘEDINTELE, REPUBLICII TURCA, URMĂTOAREA TELEGRAMĂ: „AFIU DE CATASTROFA SISMICĂ, CARE S'A ABĂTUT ASUPRA ASIEI MICI. ADANC MIȘCAT, ROG PE EXCELENȚA VOASTRĂ SĂ PRIMEASCĂ EXPRESIA SIMPATIEI MELE CELE MAI PROFUNDE. CAROL REGE.”

Mari măsuri de ordin sanitar în întreaga țară

Consfătuirea d-lui ministru dr. Hortolomei cu rezidenții regali

Timișoara, 31. — D. dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului Timiș, înapoiat de la București, unde a participat la consfătuirea rezidenților regali — reprezentând pe Excezența Sa d. rezident regali dr. Alexandru Marta, reținut de diferite lucrări urgente la Timișoara — a primit Sâmbătă la amiază pe reprezentanții presei, cărora le-a arătat că în consfătuirea prezidată de d. dr. Hortolomei, ministru al sănătății, s'au discutat o serie de importante chestiuni de ordin sanitar.

Preocuparea de căpetenie a departamentului sănătății în momentul de față este prevenirea și combaterea tifosului exantematic. Autoritățile administrative au fost îndrumate să vegheze asupra curățeniei oamenilor, și să ia măsuri de deparazitare unde este cazul și să vegheze asupra curățeniei locuințelor și acareturilor.

D. ministru dr. Hortolomei a anunțat că, în colaborare cu ministerul apărării naționale, se vor lua măsuri ca soldații să fie cantonați în case cu sobe, spre a nu fi nevoiți să doarmă îmbrăcați din cauza frigului. D-se a mai rugat pe rezidenții regali să ordone autorităților în subordine să ia măsuri de absolută curățenie la cantinele școlare, unde laptele școlărilor să se servească întodeauna cald.

În fine, d. ministru a rugat pe d-nii rezidenți regali să facă în bugetele anului viitor cât mai multe alocații la capitolul de sănătate publică.

Donații făcute soldaților din Regimentul 38 Artilerie

Timișoara, 31. — Regimentul 38 Artilerie din localitate a primit de Crăciun un important stoc de îmbrăcăminte și alte obiecte dupăcum urmează: Dela Ținutul Timiș: 160 pachete țigări Naționale, 8 perechi mănuși de bumbac, 24 bricege, 90 fulare, 20 băști și 10 perechi de ciorapi de bumbac; dela funcționarii ținutului Timiș: 1 pulover, 17 perechi ciorapi, 4 perechi mănuși și 2 fulare; dela Cercul mîștar din localitate: 9 bucăți săpun, 5 kg. siănină, 50 pachete țigări plugar; 1.50 kg. cărnaț, 150 kg. cozonac, 40 cutii chibrituri și 2 kg. carne de porc; dela Subinspectoratul P. P.: 50 perechi ciorapi de lână; din partea plasei Reșcaș: 192 perechi ciorapi, 69 flanele, 27 cămăși, 7 perechi mănuși, 8 mâncare, 17 ștergere și 15 batiste; iar dela mai mulți locuitori din cartierul Mehala: 2 pachete cu diferite alimente și 100 bucăți cărți poștale.

Toate obiectele au fost distribuite soldaților.

P. S. S. Andrei al Aradului a donat 600 cărți pentru oșiași

De sărbătorile Crăciunului P. S. S. episcopul Andrei Magier a donat ostașilor din garnizoana Timișorii șase sute de volume de diferit conținut. Cărțile donate au fost predate celor cinci regiamente prin preotul garnizoanei Căpitan Gh. Băntu.

Darui vîldicului a fost primit cu mare bucurie și entuziasm de întreaga oștire care pe această cale îi aduce mulțumiri.

Starea civilă în 1939

Timișoara, 31. — La oficiul stării civile de pe lângă primăria orașului nostru, până în ziua de 30 Dec. 1939, s'au înregistrat următoarele nașteri, decese și căsătorii:

Născuți: 1431.
Morți: 1526.
Căsătorii: 1070.

Într-o mare măsură asupra acestei chestiuni ca să examinăm nașterile, decesele și căsătoriile și din punctul de vedere național.

De aceea remarcăm deficitul de 93 suflete pe care orașul îl are prin diferența dintre numărul nașcuților și al morților.

COMUNICAT

Toate tipografiile din Timișoara și din județ sunt rugate a prezenta la serviciul cenzurei dela prefectură, următoarele date: 1. Denumirea tipografiei. 2. Numele proprietarului și sediul tipografiei.

„DACIA”

e ziarul tuturor

Memorii lui Ciriolan Brediceanu

Dr. Caius Brediceanu

În luna anulului 1927 a fost încredințat cu postul de Ministru plenipotențiar în cele trei state A. B. C. (Argentina, Brazilia și Chili) din America de Sud, unde până atunci, România nu avusese misiuni diplomatice, cu toate că statele acestea creșteau ca însemnătate, atât în concertul mondial, cât și la Liga Națiunilor.

Potrivit acestui însărcinări importante, d. Caius Brediceanu și-a instalat legațiunea, în ziua de 25 Aprilie 1928, la Rio de Janeiro, ca sediu central pentru misiunea d-sale sud-americană.

În Rio de Janeiro, d. Caius Brediceanu a fost sprijinit, cu multă și largă bunăvoință, de ambasadorul Raul Fernandez, a cărui soție (boieroaică română din Moldova) n. Lucia Straja, a fost nașă, împreună cu soțul ei, a primei legății române pe pământul sud-american.

Activitatea d-sale s'a redus, la început la deșteptarea intereselor brazilienilor pentru frații lor de rasă din Carpați, despre cari n'aveau nici măcar cele mai elementare noțiuni.

Președintele republicii, Louis Washington, în convorbirea pe care a avut-o cu d. Caius Brediceanu, cu ocazia prezentării scrisorilor de acreditare, a fost foarte surprins, când a aflat că Românii sunt neolatini.

D-na, consultând, în presabil, un vechi lexicon enciclopedic, l-a zis d-lui Caius Brediceanu: „Da, da, acum îmi aduc aminte, că D-voastră sunteți Moldo-Vlahi!”

În Rio de Janeiro, d. Caius Brediceanu a început, cu mai mulți brazilieni înțelegători, să se ocupe de ideea de a crea o cursă maritimă, care să se înceapă în Brazilia și să se termine în Constanța, atingând porturile Africii de Nord și la întoarcere, cele din Grecia, Italia și Spania.

În legătură cu acest proiect, d. Caius Brediceanu a insistat, tot mai mult, prin legăturile ce și le-a creat, ca și Brazilia să înființeze o legăție în București, ceea ce s'a și realizat, imediat după plecarea d-sale din Rio de Janeiro.

În Rio de Janeiro s'a convins că propaganda culturală, mai ales folklorul muzical, țesătura noastră minunată și accentuarea latinității noastre au deșteptat mare interes la clasele conducătoare ale acestui popor, care domină un teritoriu egal cu 85% din Europa până la Ural.

Nu a avut posibilitatea însă să-și continue activitatea și în celelalte două state sud-americane: Argentina și Chili, deoarece a fost transferat, în interes de serviciu, în luna Mai 1929, la Roma, în calitate de Ministru plenipotențiar al României pe lângă Sf. Scaun, unde trebuiau schimbate ratificările Concordatului și grăbită punerea lui în aplicare. Aici a avut fericirea să cunoască două mari genii ale Catolicismului, anume pe Papa Pius al XI-lea și pe renumitul său Cardinal Gaspari, Secretar de Stat.

Papa Pius al XI-lea, care fusese anterior Nuntiu papal în Varșovia, s'a întors la Roma, în noua sa calitate, cu profunde simpatii și ferma dorință de a apropia orbita orientală de orbita răsăriteană a creștinătății.

În Varșovia a avut ocazia cea mai bună să culegă informații prețioase asupra coartei creștinătății, rămasă sub obăduirea bolșevică. Devenind Papă, imediat înființează un institut pentru studii orientale, care este atât de apreciat, încât însuși fostul Patriarh al României, Miron, a trimis un preot ortodox din țară cu scopul ca să urmeze cursurile acestui institut.

Ideea fundamentală a stăruințelor papale parcă a fost ca, în fața atacului anticreștin, care vine din linia bolșevică și, în măsură mai mică, și din teoriile rasiste ale lui Rosenberg din Germania, creștinătatea să se concentreze pentru o defensivă comună.

Evenimentele de azi lasă să se deseneze contururile unei cristalizări, care corespund tot mai mult acestei prevederi politice. Deoparte necredința, iar de cealaltă creștinătatea.

Cu marele cardinal Gaspari, pe care d. Caius Brediceanu îl consideră ca pe cel mai luminat bărbat pe care d-sa l-a întâlnit în cariera d-sale politică și diplomatică, a avut ocazia să pună la punct cele dintâi

probleme în legătură cu executarea Concordatului.

Trecând la pensie Cardinalul Gaspari, o singură chestiune: uniunea „aequas principalliter” a diecezelor romano-catolice de Oradia și Satu-Mare a rămas să fie discutată și încheiată de d. Caius Brediceanu, cu noul Cardinal Secretar de Stat Pacelli actualul papă Pius al XII-lea. A fost transferat însă, telegrafic, în interes de serviciu, în luna Ianuarie 1930, la Viena, unde, timp de 7 ani, a avut ocazia să vadă progresul treptat al curentului național socialist german, cărui n'a putut să reziste nici socialismul democrat, care stăpânea orașul Viena și centrele industriale din Austria, nici încercările unei alianțe între catolicism și habzburgism (monarhism), sprijinită mai ales de aristocrația și burghezia înstărită. În cursul acestui proces de continuă ascensiune și difuziune a principiilor național-socialiste, care au mers paralel cu cuceririle făcute de național-socialism în Germania, au avut loc în Austria două revoluții sângeroase: una, prin care s'au scos social-democrații din stăpânirea Vienei și din viața politică a Austriei, iar alta o încercare a național-socialiștilor de-a pune mâna pe guvern. În cea din urmă a căzut jertfă însuși președintele Dollfuss.

Pe atunci reprezentanții din Viena ai marilor puteri, nouă amici, susțineau că, cu sprijinul lor se va putea salva independența Austriei. Dar, după cele întâmplate, s'a dovedit că presupunerile și informațiile date de d. Caius Brediceanu acestor reprezentanți au fost mai temeinice și mai reale.

Ultimii doi ani de carieră diplomatică (Decembrie 1936—Decembrie 1938) i-a petrecut d. Caius Brediceanu la Helsinki, în calitate de Ministru plenipotențiar al României.

O privire pe harta Europei dela frontierele fino-rusești până la gurile Nistrului, ne arată o linie dreaptă de tot, a cărei razim este, pe deoparte Marea Neagră iar, la Nord, Golful Finic și Marea de Gheț. Este evident că o astfel de situație geografică ne pune probleme identice pentru menținerea păcii și a bunelor relații cu vecinii noștri dela Est.

Finlandezii, cari azi, prin eroismul lor fără seamăn în luptele titanice cu Rușii, uimesc lumea întreagă, i-au lăsat d-lui Caius Brediceanu o profundă impresie, prin sobrietatea lor morală și prin cultura generală a poporului, constător din țărani și muncitori, dar mai ales prin patriotismul lor luminat și prin deosebită devotație, care face ca micul popor să aibă în cadrul organizațiilor sale militare nu numai bărbați, ci și 70 000 femei. O țară cu un sol și condiții atmosferice mai puțin favorabile a știut să se mențină fără somaj, fără greve și cu o valută liberă, forte și fără restrângere.

Acest popor poate servi ca exemplu ce

înceamnă a avea o reputație morală recunoscută pe întreg globul terestru, ceea ce s'a întâmpinat, într-un chip strălucit, lunile trecute, la întrunirea celor patru șefi de state nordice, la Stockholm, când și-au exprimat simpatia pentru Finlanda, în afară de Roosevelt și alți 21 președinți de State Americane.

Trecut, pe ziua de 1 Ianuarie 1939, la pensie, d. Caius Brediceanu a fost ales deputat, cu ocazia alegerilor generale din luna Mai a. c., cu 8913 voturi, în parlamentul Țării, reprezentând, cu toată demnitatea și dragostea de elită spiritivă a românismului, interesele intelectualilor din Ținutul Timiș.

Avem ferma convingere că d. Caius Brediceanu, și în această nouă calitate, își va spune cuvântul răspicat și documentat, dându-și tot sufletul, toată floarea simțirii și a minții de bărbat desăvârșit, cu francheț și sinceritate, pentru promovarea marilor noastre cauze naționale.

Împlinind în primăvara anului crt. — după cum am aflat acum, ulterior — vârsta respectabilă de 60 ani, ne-am ținut de datorie să-i scriem, în numărul acesta de Crăciun al „Daciei”, în trăsături simple cu regretabilă întârziere icona vieții sale de un minunat relief, plămădită, în vremuri de grea cumpănă, în frământările și sbuciumul nostru național.

Această succintă privire retrospectivă asupra vieții și activității, misiunilor deosebite strălucite a d-lui Caius Brediceanu ne desvăluie un trecut de peste trei decenii, bogat în fapte plătuitoare și consacrat, în întregime, unei munci stăruitoare și plină de jertfă pentru Patrie și Neam.

Această schițare fugitivă a figurii proeminente a d-lui Caius Brediceanu ne arată, convingător și documentat, că d-sa, integrându-se admirabil în ritmul epocii, în ampla simfonie a eforturilor generoase ale luptătorilor români de marcă, și-a valorificat marea comoară de bunuri sufletești, moștenită dela ilustrul său tată, printr-o activitate de continuă luptă, de continuu efort spiritual spre excelsior, călăuzit fiind pururea de idela: „prin jertfă la biruință”.

Iată de ce ne-am simțit datorii să-i aducem azi d-lui Caius Brediceanu omagii de recunoștință și de sinceră admirație al tuturor Românilor de bine și în deosebi al celor din Banat și Ținutul Timiș și să-i urăm, din toată inima, viață îndelungată și fericită pentru a se putea bucura, încă mulți ani, de roadele mari și frumoase ale muncii sale excepțional de bogate, depusă, cu voință de oțel și cu o rară energie de luptător de rasă, pe altarul credințelor neamului nostru.

Sfârșit.

Dr. Al. P. Peteanu

La sfârșit de an

Intocmai ca drumul, coplesit de oboseală, poposim și noi din când în când în umbra vremii.

Cu prilejul unui astfel de popas aruncăm câte o privire retrospectivă asupra celor desfășurate într-un interval de timp în urma noastră.

Ocazie de repaos ne oferă ajunul Anului nou, când de regulă folosim câteva clipe, pentru a frunzări prin filele proaspete ale anului dispărut în reant.

Evenimentul de covârșitoare importanță, pe care l-am înregistrat în anul 1939, este străpungerea mentalității noastre din trecut, spargerea liniei slăbite a înclănturilor politice și sociale cu puterea unor înnoiri radicale, la cari acum câțiva ani nu ne-am fi cuitat nici măcar să ne gândim.

Străpungerea, spargerea aceasta s'a făcut prin legi, prin decrete, prin crâncănțe și cu graba justificată de împrejurări încât putem zice, că n'am avut timp să ne luăm rămas bun dela cele înlocuite cu rânduiala cea nouă.

Scopul principal al acestei rânduieli noi este realizarea înfrățirii muncitorului manual cu cel intelectual, contopindu-se interesele lor în folosul obștei, este reducerea terenului prielnic pentru înmulțirea trântorilor sociali, este nivelarea contrastelor izbitoare dintre frațe și frațe.

Realizarea acestui scop o însoțesc pe alocurea frământări producătoare de suferințe, cari nu se pot evita pentru că știut este, că suferința se prezintă ca o urmare a durerilor făcării oricărei rânduieli sociale de primenire, puse în slujba dreptății.

Privind prin geamul vremii forma schimbată a înfățișărilor de mâine, vedem reliefat în depărtare un far, răspânditor de lumină socială, de lumină națională.

Ajungera cât mai grabnică la acest far trebuie să fie idealul nostru de viitor.

Între noi și acest far însă e interpusă o distanță, ticsită de obstacole, ticsită chiar de primejdii, care ne îngreunează înaintarea.

Prin aceste obstacole și primejdii avem să ne strecurăm, păzindu-ne cu luare aminte de Scylla așa, ca să nu ne izbim de Charybda.

Credem, că prețind cu mâna pe spadă atmosfera „ciii”, ne va fi dat în curând să vedem pe toată linia stări sociale consolidate în cadrele strălucitoare ale unui naționalism enrihănit.

Rostind cu glas înalt acest crez al nostru și birându-ne pe puterea bratului și pe istețimea minții românilor, întrăm pe porțile Anului nou, cu nădejdea în suflet.

AUREL MOACĂ

Leonida & Co. S.A.

la cursa TIMIȘOARA

Automobile Chevrolet, Buick
Biciclete „Dukopp” originale
Caucucuri „Continental”
Piese de schimb și tot felul de accesorii

Bul. Regina Maria 3.

Telefon 17-32

CONTINENTAL

Mașini de scris

portative și Standard sunt s'a-și și ieftine. Mașini uzate se iau în schimb cu pieșurile cele mai ridicate. Reprezentația generală și depozit

FELLENZ Timișoara III

F.Ș. Carol II.

Telefon 22-66

Prin îngrijire am devenit sănătos:

D. EMERIC MOLNAR, Timișoara III.,
Str. Rusu-Șirianu 82, scrie:

„Ca un ultim refugiu pentru a scăpa de durerile mele reumatice, am vizitat Băile Neptun. Dar aceasta ar fi trebuit să fac deja cu câțiva ani mai înainte, când boala mea era încă în fază începătoare. După decursul curei prescrise, m'am simțit iarăși, după mulți ani, cum trebuie să se simtă un om sănătos: eliberat de dureri, întărit sufletește și pătruns de zel de muncă. Deaceia exprim Administrației Băilor Neptun, precum și medicului, ca e m'a tratat, mulțumirile mele călduroase și sun tuturor suferințelor de reumatism: Duceți-Vă fără zăbavă și govăire la Băile Neptun, căci aceasta de sigur Vă va ajuta!”

La o dorință corespunzătoare dăm adresa pacientului, care locuiește în comuna sau apropierea Dvs. Vă puteți informa atunci direct. (A se anexa o pic adresat și francat, cererei de informare).

Băile Neptun Timișoara

Colțul vesel

Interview express la bariera Timișorii cu

1939 și 1940

Cum anul acesta a fost extrem de bogat în evenimente, dar mai ales plin de emoții, am socotit interesant pentru cetitorii noștri să încercăm a sta de vorbă cu domnul 1939, sau — cum se spune în limbaj gazetăresc — să-l luăm un interview.

Ideea admirabilă, dar greu de-a fi tradusă în fapt, căci Domnul acesta, care ne-a guvernat vreme de 365 zile, este pretutindeni și totuși nicăieri. Din încurcătură ne-a scos, ca de obicei, secretarul de redacție, veșnic atotștiutor, care ne-a sugerat să-l așteptăm pe 1939 la barierele orașului, pe unde va trebui să treacă, spre lumea de apoi unde se duce...

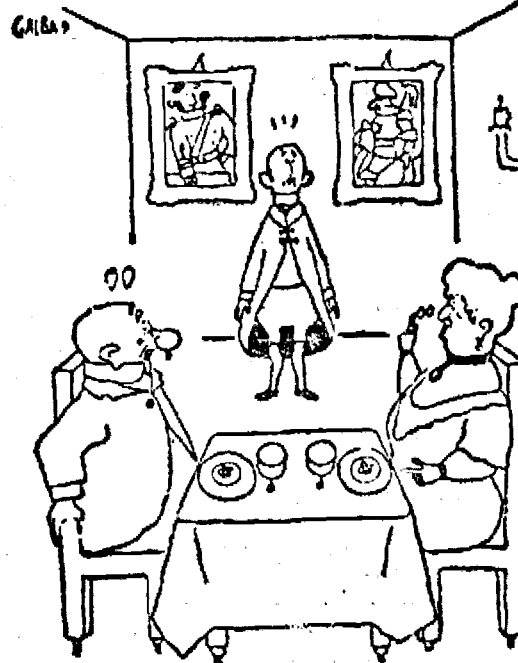
Inarmați cu condeiul și bloc-notesul în mână, ne-am postat, deci, la barierele orașului. Cu câteva minute înainte de ora 24, Domnul 1939, mai trist și mai abătut decât însuși Napoleon după bătălia de la Waterloo, și-a făcut apariția, abia trăgându-și cizmele după el. Purta o uniformă militară zdrențuită și murdară, astfel că nu ne-a fost greu să-l recunoaștem.

L-am întâmpinat cu salutul obișnuit:

— Sănătate, 1939!

— Sănătate este pentru voi, — ne-a răs-

Revelia în familie

D-NA CĂTRE VALET:

— Jean, domnul a început să mă agaseze. Trăneste-i o farfurie în cap ca să înceteze cu săcălele.

Gold și patinajul

La un concurs de patinaj, o tânără domnișoară execută un trei cu eleganță, completându-l într'un opt. Toată lumea izbucnește în aplauze.

Gold, un bătrân și „încercat” contabil care privea, se adresează prietenului ce-l însoțea:

— Vezi, măi, domnișoara asta, fiindcă a făcut din trei un opt, o antiaută toată lumea, iar eu, nent u acelaș lucru, am luat cinci luni închisoare.

Țiganul și găinile

Un țigan intră într'o curte boarească să fure găini și se furise de dreptul în coteț. Găinile speriate încep să cotcodăcescă. Proprietarul, auzind sgomot, iese în ogradă să vadă ce s'a întâmplat.

— Cine e acolo? strigă el.

— Noi, găinile... răspune bietul țigan cu glasul pierdut de frică.

puns el încruntat și mânios. Eu mi-am închelat veșteleul...

— Pari supărat rău, Domnule 1939.

— Cum să nu fiu dacă trebuie să călătoresc pe jos ca un cerșetor, — ne-a răspuns el. Căii și automobilele mi-au fost rechiziționate și nu m'am supărat pentru că sunt și eu un bun patriot. Aveam un avion de proveniență rusească și mi l-au doborât finlandezii. Vaporul mi-a fost scufundat de către germani, iar submarinul mi l-au înecat englezii. Aveam și un car de luptă, dar și acesta a rămas pe frontul fino-rus. Cu trenul nu pot risca o călătorie. Acuma înțelegeți de ce sunt supărat?

— Da, ai toate motivele, dar cine te-a pus să aduci războaiele în Europa? Crezi că ne place să auzim bubuituri de tun?

— Păi, eu de ce să vinovat dacă oamenii voiu să se bată!

— Așa-e, Domnule 1939. Dar cum se face că pleci atât de sărac dela noi? Ți-a mers într'adevăr atât de prost?

— Mai prost decât se poate. Uită-te la mine! Sunt îmbrăcat în uniformă cu care am scăpat de pe frontul spaniol. Întâi, nemții mi-au rechiziționat toate produsele. Pe urmă, boșevicii mi-au confiscat averea, în folosul sovietului.

— Intr'adevăr ai îndurat multe neazuri. Dar spune-ne cum vrei să treci frontierele pământului? Ai pașaport?

— Am, desigur. Mi l-au procurat niște băceți de treabă, la Cernăuți.

— Vezi să nu fie fals. Am auzit despre niște „băceți de treabă” cari au fost arestați pe acolo.

— Acolo! — făcu 1939, scoțindu-și peșaportul spre a-l examina. Nu vedea însă, căci era destul de întuneric.

— Dar de ce e așa de slabă lumina pe aici? — a întrebat el.

— E camuflată, contra atacurilor aeriene.

— Atacuri aeriene! — făcu el și începu să se uite de jur — împrejur, speriat.

— Ce cauți, Domnule 1939?

— Un adăpost să ne ascundem! Doar nu vrei să-mi las oasele pe aici!

L-am liniștit explicându-i cum stau lucrurile. Am vrut să continuăm cu întrebările, dar în acel moment a bătut ceasul 24 și 1939 a dispărut de parcă ar fi intrat în pământ, fără a-și mai lua rămas bun dela noi.

Câteva clipe mai târziu, ne-am pomenit în față cu un băețas sprintan, îmbrăcat în haine de general și înarmat până în dinți.

Am ghicit imediat că trebuie să fie anul cel nou, 1940. O ocazie mai bună că să-l luăm și lui un interview, nici nu se putea. L-am salutată cu ceremoniosul cuvent:

— Bine ați venit, 1940!

— Îmi place să mă văd așa: în țara mea!

— Cât de mare „bine ați venit”, rămâne să vedem mai la urmă.

— Cum vedem, nu prea vini din „apele d-tale”.

— Dar cine mai umbă astăzi în „apele Sale”, când e mai comod să treci prin caie „teritoriale”?

— Ori cum, noi te primim cu explozii de bucurie...

— Cu explozii am fost întâmpinat pretutindeni, însă cu mai puțină bucurie, mai ales de către femele cari au trecut de 30 ani.

— Eh! ce să le faci. Așa's femele; vor să rămână veșnic tinere. Și să nu te miri dacă la anul, ce de 30, vor declara că n au împlinit încă 25 ani.

Dar ceva cadouri ne-ai adus?

— Cum să nu? La fiecare câte ceva și tuturor câte o pușcă în plus.

— Foarte bine. Dar ceva surpriză?

— Berechet. O să vedeți în cursul anului surprize și mai mari decât contra-ofensiva finlandeză.

— ... Și jucării?

— Acelea le-am lăsat pe frontul de Vest. Și, zornăindu-și pîntenii, 1940 își urmă calea, ascuzându într'un zâmbet discret surprizele ce să le va face...

Literatura veacului XVIII

Nicolae Stoica de Hațeg

Istoria stinge făcliile culturii, rupe condeiele carturarilor și svârle totul în întuneric... Așa se sfârșește o epocă a slovei bănățene, un început de temelie națională, înjghebată modest dar cu trudă.

Anul 1658, aduce stăpânirea semilunii peste Caransebeș și Lugoj, cu lupte necurmate, cu groază și vieți nimice... Austria, cu sânge valah, cucereste Banatul, dărîindu-ne, ca răsplătire, biserica, nemilostivilor Sârbi. Și așa, alte suferinți, alți luptători, alți martiri și cărturari, cu pîmi înaintași ce nu traduc, nu închină ode prietinelor, ci doar înseamnă pe filele cărților bătrâne, zile de grea răstrieșe, — cronicile noastre și ale adevăratei istorii.

Din când în când, câte-un preot sau laic, se ostenește să îngămădească în mai multe pagini, vremuri de glorie sau neazuri fără număr.

Un Petru Sutu — născut în Vărădia între anii 1699—1703, — lasă într'un manuscris dispărut, sumedenie de tradiții istorice, culese din popor. Crescent în opinii, învățase carte la poa Ion din satul natal prin 1712—1716 și ajunsese primul protopop al Vădicilor.

Puțin mai târziu, Nicolae Stoica, de serie războae austro-turce, după tradiții și ca martor. Pășește spre viață și suferință în Mohația, la 1751. A fost preot și protopop al unui batalion din regimentul confintului valaholiric, vechi feișchebare militară cronicărescă, cu istorie, scris de Patriciu Drăgălina, dar din păcate, dispărut în manuscris.

Sfîrlit cronicharul și din de avânt, lăbrăritul românesc și tabloanele vii. Las loc unui citat. E cred necesar, pentru a primi afirmatiile celor ce ne roduc scrierile la Făbulele lui Tichindocal și la poezile lui Victor Vlad Delamarina...

„Omul nara în fostul Mehădia de marele Domn... (în 1738) oamenii din Halmăj veniți cu poelon, peșă pe viață le-au noruncit ca ei în haia țară către Oravita, nici să meargă, nici cuvânt de venirea turcilor să le dea, că altfel toate satele Halmăjului cu oamenii vor peri, și le-au spus, că în cutare zi la toată casa pâne sau mălăie, arime colescă nara să fie și Turcilor trecători prin Halmăj dărahe în mână să le dea, carii așa au și făcut, și oastea turcească nente Cârjie și Stancilova la Potoc, Socolari coborând, foc și sabie au pus; aceasta s'a întâmplat în sărbătorile Rusaliilor, când erau acolo în sate jocuri, oameni,

facioli, muieri, fete mari, la joc adunați; tiranii de Turci cu caii după dealuri, satele văzând, în fugă au alergat, o ceată pe un sat, alta pe altul; dela Socolari, Răcăjdia, Ciuchiciu, Iertof, Vărăniuț, Iadia, Oravița, Broșteni până și la Vărădia peste Caraș au trecut: oameni feciori, junelași, neveste, fete mari și mici chitite, ceta mari, turme au luat. La 3 zile cei-ce s'au întors ciopoare, robii prin Halmăj la Mehădia la pașă i-au trimis; Turcii copiii în desagi mari, câte 4 băgați, pre cai i-au adus. Cu aceasta Turcii sau acela pașă își respăti patimile, care acelea sate, oameni lor, în valca rea, anul 1717 Turcilor făcuse. Turcii unii cu robi s'au dus eară alții verbălniau seimeni nu numai pre Caraș, ci și dela Sebeș, Lugoj, Chișitău și Beiuț Ciacova, mănăstirea Sângiorgului, Denta, arsură și robiră, dar și voluntiri (seimeni) cu simbria adunați”.

Manuscrisul atât de pretios, crezut pierdut până acum, a fost rețisit de fânăru cerostitor al trecutului nostru, de d. Ion D. Suceiu. Avem credința că cei ce vor conduce prea mult așteptata editură bănățană, își vor da srama de valorile trecutului, de editarea lor și de marea însemnătate ce o au pentru istoria și literatura bănățană. Rămânem cu convingerea că nu vom fi desmînțiți...

Nicolae Stoica de Hațeg, a semnat ultimele șire în 1827, probabil și anul morții sale.

A lăsat istoriei și o schiță monografică a Băilor Herceana, în limba germană pe care o învățase — ca și latina și sârba — la Timișoara, unde și isprăvisse școlara...

Prota Stoica rânduie în istoriografia țării de Vest, marele cronicar și un neîntrecut izvor de subiecte pentru prozatorii noștri, prea disprețuitori de istorie, tradiție și viață românească.

Pașinile lui sunt din marea frescă a Banatului din veacul al XVII-lea. În scrisul lui sincer, cinstit, românesc, stăruie, la fiecare rând, sufletul vrenilor pe care s'știut să le rețea în toată măreția și în toată decăderea lor, așa, cum n'a făcut-o nimeni altul la noi.

Sintești, 27 Dec. 1939.

ION B. MUREȘIANU

1) N. Tincu-Veșea Istorică și biserică și politico-națională, p. p. 143, 144, 145, 146, 180... Sibiu, 1865.

2) P. Drăgălina „Din istoria Banatului Severin”, vol. III, p. 183—189, Caransebeș, 1902.

Locul de întâlnire în București al Transilvănenilor High-Life

Cafe — Restaurant, menu — 3 p'ese Lei 40. În centrul Bucureștilor, colț cu Bulevardul Elisabeta și Prezidențului LANGA SENAT Bucătărie Ardelenească Sub — Billiard și săli de joc Sub conducerea dlui HENR C FRUERSSTEIN fost patron al restaurantului PISICA ALBASIRA din Oradia Telefon 4-35-24

Unitatea etnică în datinele strămoșești

Sărbătorile Crăciunului au fost un nou prilej de a reinvia străbunele obiceiuri creștinești. Ele ne-au evocat cu duioșie și cu melancolică aducere aminte bucuriile copiării. Noi, cari am fost sortiți de vitregia destinului istoric să ne făurim calea vieții la umbra unor dominațiuni străine, am văzut în datinele acestea pulsații de lumină și de trănicie națională, fiindcă sub podoba și farmecul lor se ascundeau gândurile și sentimentele ce ne legau sufleteste de tot neamul românesc într'o impresionantă unitate etnică, pe care nu putuse să o distrugă ori să o fărâmițeze nici un calcul al forțelor dușmane.

În anii din urmă cultul datinelor și credințelor noastre populare, sub influința ritmului vieții moderne, a pierdut din însemnătatea lui de odinioară, iar obiceiurile tradiționale nu și-au mai găsit loc de ritualizare și de coninuitate decât în leagănul patriarhal al satelor de unde porniseră. Noulu îndemnuri de împropătare și de răspândire a datinelor străbune au prevestit renașterea tradiționismului românesc. De aceea, Crăciunul de acum s'a înfățișat în splendoarea lui creștinească, lăsându-ne să pătrundem și să medităm asupra valorii etnice și a cultului de frumoase obiceiuri strămoșești.

Pe tot cuprinsul țării s'au serbat aceleași datini, iar sufletul poporului era înălțat de aceleași credințe și tradiții. În această uniformitate de obiceiuri și de creații ale poporului am aflat una din cele mai prețioase dovezi pentru unitatea noastră etnică.

Trăierea cupelor sfinte în mediul și în atmosfera datinelor românești a produs o comuniune sufletească între toți fi neamului nostru, fiindcă legătură tainică ce îi unea pe toți într'un bloc etnic care se întindea departe, dincolo de granițele actuale ale țării, era indestructibilă și permanentă. Această comunitate de tradiții a oglindat dealungul vremilor puterea de conservare unitară a elementului nostru național, în ciuda separării și ciuntirii cadrului de viață a poporului românesc.

În toate provinciile locuite de Români găsim același fond de obiceiuri și de credințe strămoșești. Diversitatea datinelor nu este decât o fecundă înflorire a geniului și creației populare, care își are

însă trunchiul comun în structura inițială a formelor tradiționale. Desigur că prin forța împrejurărilor aspectul acestor tradiții a evoluat sub imperatiile orânduirilor istorice în direcții diferite, dând naștere la minunate variante, cari nu sunt decât interpretări sau localizări ieșite din specificul și din feiul de manifestări regionale ale poporului care trăia veacuri de-a rândul în izolații naționale. Și totuși, aceste comori românești, au putut să-și păstreze peste vremi și peste hotare integritatea compoziției lor spirituale și a ritualului lor tradiționalist.

Aspectul unitar al datinelor noastre ne dovedește că originea lor se confundă cu vechimea timpurilor de înghețarea vieții românești și ne mai arată că poporul era atât de legat sufleteste de aceste obiceiuri strămoșești, încât a străbătut împreună cu ele tot cursul istoriei sale.

Datinele și credințele poporului nostru nu erau produse importate din alte țări și nici creațiile unui om singuratic care să le fi răspândit apoi în straturile lumii românești, ci erau roadele minții și simțirii colective crescute din ogorul adâncurilor sufletești ale începuturilor de viață etnică.

Ele n'au rasărit în anumite regiuni, ci pe tot cuprinsul pământului românesc, având rădăcini până în profunzimea vremilor imemorabile. Nici nu puteau fi propagate dintr'un centru într'altul, fiindcă poporul nostru a trăit în seculară despărțire, cu trupul ființei sale zdrobite în bucăți, dar cu sufletul rămas în fibre comune, pe cari nu reușiseră a le tăia năvălirile și domniile străine.

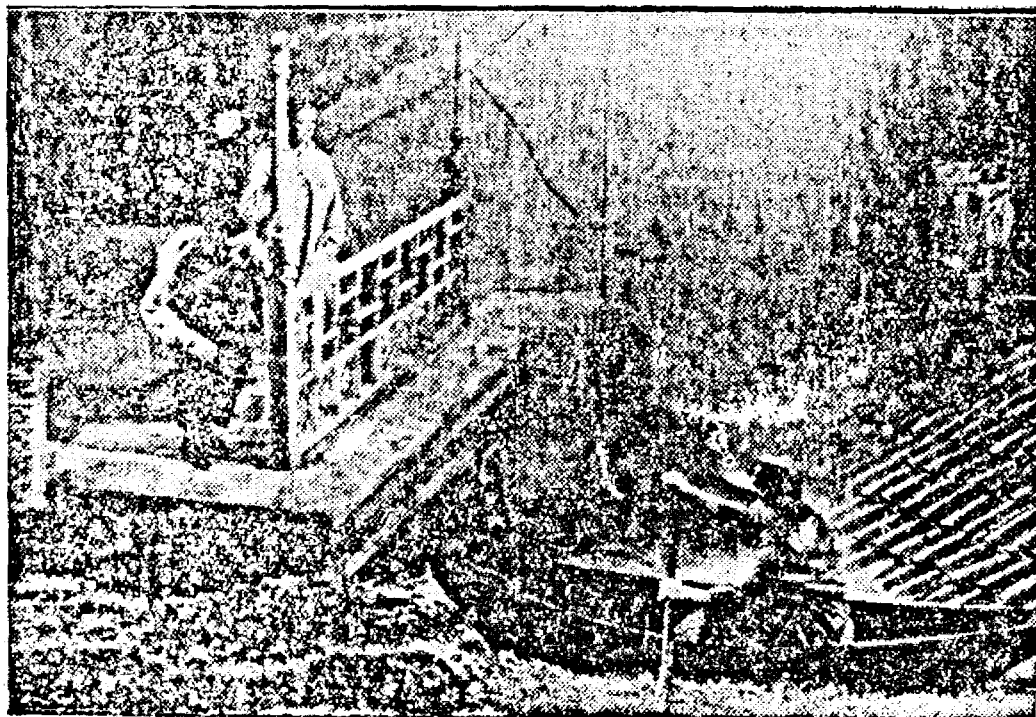
Din generații în generații au fost purtate pe drumul vremii toate obiceiurile strămoșești, ca un patrimoniu al tradiției noastre multimilenare pe aceste meleaguri unde suntem singurii locuitori autochtoni.

Ne-am pomenit cu ele și suntem datori să le cultivăm.

În aceste datini am găsit unitatea etnică a neamului nostru pe tot parcursul veacurilor de durere, iar astăzi, când această unitate etnică și-a primit de două decenii pecetea unirii politice, e bine ca din tradiția străbunilor să ne facem o sursă de manifestări românești de preocupări educative pentru tineret.

Aurel Cosma

Vin ploile premieră la cinematograful **APOLLO**

Premieră captivantă la cinematograful

CAPITOL

O NOAPTE DE POMINĂ

Mare film românesc

O AMUZANTĂ COMEDIE, INTERPRETATA DE

G. Timică

SAVUROSUL COMIC BUCUREȘTEAN
ȘI CELEBRA ACTRIȚA

Dina Cocea

INTR'UN CADRU PITORESC ȘI FEERIC.

FAIMOASA ORCHESTRA

Grigoraș Dinicu

CU CELE MAI MINUNATE ARII
NAȚIONALE.

MUZICA:

Paul Constantinescu

SLAGARE MUZICALE:

Ion Vasilescu

Centenarul turnătoriei de clopote din Arad

Arad, 30 — Zilele acestea se implinesc 100 ani de când, Friedric Hoenig, originar din Timișoara, a înființat turnătorie de clopote din orașul nostru.

Este un eveniment asupra căruia se cuvine să insistăm puțin, dată fiind însemnătatea clopotului în viața tuturor popoarelor creștine.

Cu vibrarea sa melodioasă, clopotul ne cheamă la o viață nouă. Deasemeni la praznicul sărbătorilor și ne petrece pe ultimul drum până la locul de veșnică odihnă. Într'un cuvânt, clopotul ne vestește totdeauna binele și răul și ne face să fim mai buni, mai iertători. Atunci când se ivește sau se anunță o primă jdie, incendiul ori atacuri aere și trebuie să se dea alarma, clopotul iarăși își face datoria, mai ales la sate unde alte aparate moderne lipsesc cu desăvârșire.

Din cele de mai sus se vede cât de mare este însemnătatea clopotului, care nu lipsește din nici o comună sau oraș creștin.

Noi îi cinstim deopotrivă importanța cași ceace simbolizează el în viața noastră de toate zilele și tocmai de aceea, atunci când zidim o biserică nouă, dăm o deosebită atenție clopotelor, cari trebuie să aibe o vibrație melodioasă și dezăvârșită.

Și, evident că numai o turnătorie care poate să producă asemenea clopote poate să implinească o existență de 100 ani. E cazul turnătoriei din orașul nostru ale cărei clopote sunt răspândite în tot Ardealul și Banatul și chiar dincolo de Carpați.

Conducătorii acestei întreprinderi, cari au moștenit, din tată în fiu, secretul turnării clopotelor, s'au făcut demni de stima credincioșilor.

CINEMA CAPITOL

Un extraordinar spectacol de

REVELION

AZI, DUMINICA LA ORA 11.30 SEARA

PROGRAM:

1. Filme

Cele mai noi jurnale românești și străine. 2 Mickey-Mouse în culori.

2. Program de varieteu și cabaret

cu concursul celor mai buni artiști.

3. 500 cadouri distribuite gratuit

Biletete: 32 și 42 lei.

Rezervați-vă locuri din vreme!

NUME DIMITTIS...

„... Că văzură ochii mei mântuirea...”

Anul nou. Fiecare suflet de om, pune nădejdi noi, într'un început de măsură de timp.

Anul nou. Lumea veche obișnuia să împartă necazurile și nădejile, după această vremelnică operațiune calendaristică.

An nou fericit, obișnuiește să spună lumea și astăzi, în pragul ciclului de câteva sute de zile și zile de calendar trecute.

Decât că, lumea nouă, cea oficială — puterea conducătoare — a adoptat un an nou cu altă măsură, care începe la întâi Aprilie, când se pun nădejdi pe anume calcule contabilicești, se pare hotărâtoare, în viața publică, pe acel întâi Aprilie, care din vremuri se obișnuiește a fi ziua glumelor, celor mai excesive.

Dealtcum, nici anul economic nu începe cu întâi Ianuarie. Așa dar viața, cu tradițiile ei, se polarizează totuși, în jurul aceluși „nume dimittis...” pe care bătrânul Simeon, îl exclamă în Templu, luând în brațe pe Isus pruncul, la opt zile dela nastere, când după rânduiala legii a fost adus să fie tăiat împrejur, ca astfel să intre în comunitatea, celor ce cred într'un singur Dumnezeu din ceruri.

Intrarea pruncului Isus în cele ale Legii, înseamnă tâlcul anului nou: dela

această dată se socotește era nouă calendaristică.

În Iudeea luptelor dintre Saduchei liberali și Fariseii extremiști totalitari; în Iudeea roasă până în temelii de ambițiile și orgoliul politic imperialist, se găsea totuși un bătrân cu numele Simeon, care după profeții, cu toată vârsta înaintată, aștepta cu încăpăținarea credinciosului convins, mântuirea dela Cel de sus.

Simeon bătrânul știa din profețiile Vechiului Testament, că mântuirea este aproape; el știa că din Fecioară se va naște, va revoluționa lumea nu după viziunea Fariseilor, și că Se va supune Legii, ca să împlinească Legea.

Cu încăpăținarea plină de orgoliu a judeului rob, aștepta această împlinire a profețiilor și iată că ea vine, în momentul ce Fecioara aduce pruncul în cele ale legii.

Atunci exclamă acel „nume dimittis...” — acum slobozește pe robul tău Stăpâne...” în care se reflectează evoluția plină de credință într'un Dumnezeu viu, dela Adam, Avram, Isac, Iacob, David, Isaia, până la ultimii profeții, dându-i îndrăzneala să spună: „... că văzură ochii mei mântuirea...”

Lumea s'a mântuit în nădeidea și credința lui Simeon. În acest înțeles să ne urăm — spre mântuire — an nou fericit!

Tr. C.

FRANȚA ȘI FRANCEZII

Dupa cum am anunțat la timp, Institutul Francez de Inalte Studii în România Secția Timișoara a întreprins organizarea unui ciclu de conferințe săptămânale, adevărat curs despre Franța și cultura franceză. Cele dintâi conferințe din serie au fost ținute de d. prof. Georges Cazenave, dela Misiunea Universitară Franceză.

Vorbind despre cadrul etnic și geografic al Franței, d. prof. Cazenave a aratat caracteristica principală a țării, care este variata. Nici o țară nu cuprinde la o suprafață atât de mică o așa de mare diversitate. Pământul produce, direct sau indirect tot necesarul țării: grâu, porumb, sfeclă de zahăr, produse de lapte, untdelemn, săpunuri, flori pentru industria parfumurilor, mătasă, vite de carne. Franța e cea dintâi țară exportatoare de vin.

La toate acestea se adaugă produsele subsolului: potazin, bauxită, cărbune, forțe hidraulice. Astfel Franța e singura țară din Europa care, la rigoare, ar putea trăi în autarhie.

Franzeul este omul cel mai legat de pământ. În lupta lui cu solul, omul a lăsat urme pe el. Rețeaua de drumuri a Franței, cu 110 Km de șosele la 100 Km² suprafață, este cea mai densă din lume.

Dacă Franța e țara drumurilor, cauza e că ea e o cale de trecere. Este singura trecere mare între lumea mediterană și lumea nordică și oceanică. Valea Rhonului deschide un drum spre Rin, valea râului Aude permite o trecere lesnicioasă spre Toulon și Bordeaux.

Franța a profitat astfel de vreme de civilizațiile mediteraniene, aderând totuși puternic și de trunchiul continental. De aici un extraordinar amestec de rase. Celți, Franci de ai lui Clovis, Burgunzi din legenda Niebelungilor, Normanzi scandinavi, Italieni, Spanioli, Basci, Catalani s'au amestecat pe teritoriul acesta. Este o eroare să crezi că rasele pure formează națiunile cele mai solide. Zona cea mai strălucită a istoriei umane a fost totdeauna aceea unde se amestecau influențele meridionale și cele nordice. Diversităților rasiale Franța le opune forța de asimilare.

Acest pământ a păstrat un prestigiu extraordinar. Citadinul cel mai înrădăcinat își păstrează legăturile cu pământul. Francezul emigrează deci puțin.

El desigur din cauza acestor legături cu pământul că Franța e țara unde se mănâncă mai bine. Omul din popor se pricepe ades mai bine în arta culinară decât burghezul.

Este o eroare să crezi că toată lumea bea regulat vin în Franța. Nord-Estul bea bere, Nord-Vestul bea cidru. Băutorii de apă nu se văd, din fericire, decât la Vichy.

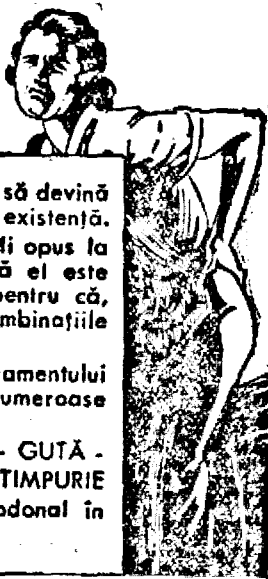
O listă de vinuri e o evocare a naturii. O pivniță frumoasă e o plăcere a spiritului. Vinul bun nu se bea, el se gustă. Un bun vin este un produs de gust, iar dacă Francezii au reputația că sunt spirituali, o datorează viilor lor. Pe dealurile luminoase unde crește vița de vie, niciodată ceața nu apasă asupra imaginației.

Francezul face politică mai mult din gust decât din interes. El este capabil să îmbrățișeze chiar și idei contrare intereselor sale, din logică. Francezul crede în egalitatea oamenilor în fața Rațiunii. Astfel el nu face nicio deosebire între el și un străin sau un indigen din colonii.

Respectul individului este împins la extrem. Cei mai individualiști sunt parizienii. Parisul este singura mare capitală unde individul nu se simte strivit. De aceea se și refugiază aici străini și provinciali, spre a fi liberi. Poporul parizian e naționalist și revoluționar, nepăsător și muncitor, mândru de autonomia sa din care rezultă dezordine în stradă dar și prestigiu de gustului: midineta are mai multă influență asupra modei decât soția miliardarului.

Astfel Franța își găsește unitatea în humanizarea constantă a peisajilor și a oamenilor. Patriotismul francez nu este o noțiune instinctivă de putere, ci o ambiție gândită de suprațea intelectuală. Gustul clarității a pregătit existența noastră națională. Acest gust al clarității dă Franței cea sănătate morală care îi permite, cu toate cele 20 de secole de civilizație, să reînnoiască mereu minunea tineretii sale eterne.

Nu neglijați primele crize reumatismale

Altfel riscați mult ca această afecțiune să devină cronică și să vă neliniștească întreaga existență. Urodonal este remediul perfect de a fi opus la toate formele de reumatism, pentru că el este dizolvantul real al acidului uric și pentru că, numai el singur, poate distruge combinațiile sale organice.

Urodonal, mare modificator al temperaturii artritice, ferește, în consecință, de numeroase maladii:

REUMATISME - DURERI DE RINICHI - GUTĂ - SCIATICĂ - OBEZITATE - ÎMBĂTRÂNIRE TIMPURIE
Cura este ușoară: o linguriță de Urodonal în fiecare seară, în puțină apă.

URODONAL

primul antireumatismal
LA FARMACII ȘI DROGUERII

ESTE UN PRODUS CHATELAIN - MARCA DE ÎNCREDERE

Iubiți și îngrijiți pădurile!

Pădurile reprezintă trecutul și viitorul unui popor.

Istoria ne arată, că înaintea omului a fost pădurea.

În desimile pădurilor primii oameni și-au găsit adăpost contra fiarelor, iar produsele pădurilor formau, în bună parte, baza existenței străbunilor noștri.

Primele centre de civilizație au avut loc acolo, unde erau păduri nefărășite — Siria, Fenicia, Babilonul, — iar acestea odinioară în plină floare, au dispărut odată cu nimicirea pădurilor.

Co-a mai rămas din frumoasele păduri ale Helas-ului (Vechea Grece), decât niște stânci golașe, care azi ne arată unde poate ajunge un popor, care n'a știut să prețuiască cea mai minunată podoabă a naturii: pădurea?

Zemisiții acum aproape 2000 de ani, din încrucșarea între cuceritorii Romei cu poporul băștinăș DAC, am avut și noi o scurtă epocă de măreție, care în curând a fost întunecată de năvălirile barbare.

În aceste timpuri de grea încercare, afară de bunul Dumnezeu, n'am avut alt protector mai devotat decât codrul, pe care dintr'un sentiment de adâncă recunoștință l-am botezat: „Frate cu Românil”.

Dragostea și cinstea arătată codrului o găsim la tot pasul în poezia noastră populară și cultă:

*Codrul, codruțule
Cei mai faci drăguțule?
Că de când nu ne-am văzut,
Multă vreme a trecut.*

Sau:

*Împărat slăvit e codrul,
Neamuri mii îi cresc sub poale,
Toate înflorind din mila
Codrului Măriei-Sale.*

După ce codrul ne-a fost loc de refugiu, în timpul năvălirilor barbare, tot el ne-a primit cu dragoste părintească în timpurile de restricție mai noi, când eram prădați de Turci, Tătari și alte lifte, ce râvneau la bogăția țării noastre.

De aci, din codrii, porneau sramoșii noștri la atac, nimicind hoardele dușmane.

Pentru a fixa definitiv însemnătatea pădurii în istoria noastră națională, e suficient să adăugăm că pădurea „Răzoare” ne-a salvat țara de cotoșirea dușmană, în bătălia dela Mărășești, în ziua de 6 August 1917.

Pădurea mai are încă multe și nesfârșite binefaceri, pe cari ni le oferă, cu cea mai mare dărnicie.

Începând cu leagănul, în care am primit primele desmierdări ale scumpii noastre mame, apoi casa ce ne adăpostește, masa, pe care lucrăm și mâncăm, patul pe care ne odihnim, carul și mai toate uneltele de muncă, sunt de lemn, după cum de lemn e și crucea care veghează la căpătâiul nostru, atunci când părăsim lumea aceasta, pentru a pătrunde în veșnicie.

Ce ne-am face fără lemnul dat cu atâta dărnicie de pădure?

Drumul de fier, care ne-a micșorat distanțele, fără traverse de lemn, ce nu pot fi înlocuite cu alt material, din cauza lipsei de elasticitate, nu poate exista. La fel uriașele pasări ale văzduhului, aeroplanele, sunt tributare materialelor lemnoase.

Dar izvoarele răcoroase și dătătoare de viață ar putea exista fără pădure?

Apoi cine ne aduce ploile și ne curăță aerul, dacă nu pădurea?

Agricultura ar putea să existe fără binefacerile pădurii?

Aceasta este, pe scurt, însemnătatea pădurilor în viața omenirii.

Iubiți deci și îngrijiți pădurea, așa după cum vă învață și îndrumă slujitorii ei.

Ing. Tiberiu Cernescu

Scoala de dans

„Begovici”

1, Piața Libertății 4. etaj 1.
începe la 5 Ianuarie 1940 un nou curs de dans

Restaurantul Cooperativei „Unirea”, din Timișoara

IV., strada Brătianu 32

este foarte bine asortat de Sfintele Sărbători cu mâncări calde și reci, pește proaspăt, grătar special, mîțitei, pui la frigare, curcan tradițional, ciorbe naționale și cafea turcească. Băuturile spirituoase sunt cele mai delicioase, iar vinurile speciale neîntrecut de bune și estive.

Depozitele de bumbac din str. Iancu Văcărescu No. 34 și de sare din Fabric, Bădea Cârțan 14 stau și pe mai departe la dispoziția cumpărătorilor plugari.

Urările de anul nou

ale P. S. S. dr. Andrei Mager episcop locțiitor al Eparhiei Timișoara

„Dați, deci, Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu”. (Mat. 22 v. 21).

Iubiții mei fii sufletești,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns în pragul unui nou an. Lăsăm în urma noastră, ca o amintire apăsătoare, anul 1939, care a început cu o nălmăște sufletească și s'a încheiat cu alta și mai mare, din pricina încercării ce s'a început între popoare.

Noi cei cari trăim în apropierea hotarelor țării, simțim cel dintâi suflarea vânturilor vrăjmașe. A fi grănicer înseamnă a tresări cel dintâi la amenințarea ce vine din afara hotarelor, a purta oarecum în tine soarta țării și povara îngrijorării ei, dar mai înseamnă și a avea conștiința cea mai tare a menirii pe care Dumnezeu a dat-o țării și neamului nostru în lume, simțământ din care izvorăște nobila mândrie de a te ști o piatră de hotar și fiu al unei țări de mare viitor.

Flacăra iubirii de țară este ad mai trează decât oriunde și noi. Românii dela hotare, uniți odată cu frații noștri din celelalte provincii în scumpa Românie mare, suntem hotărâți mai curând de a ne amesteca sângele cu glia strămoșească decât de a ne mai lăsa vreedată robiți sau despărțiți de ceilalți frați ai noștri.

În anul ce a trecut, neamul a ieșit biruitor dintr'o grea încercare sufletească. Căci, ce altceva decât o biruință, a însemnat însuflețirea neamului românesc cu care feciorii noștri au alergat în Martie trecut la oaste spre a-și face datoria față de țară? Îr din vara trecută până astăzi de când floarea țării e sub arme, și cei ce acasă au suferit rechiziții pentru armată, care dintre voi a cântat? Iată pentru ce s'risei că noi am și învins sufletește. Deacum, hotărârea noastră de a păstra nestirbit hotarele țării, aici o altă jertfă, ce ni s'ar mai cere, n'o poate clătina. Feciorii noștri și-au pus brațele în slujba patriei, noi ne-am dat și ne vom da uneltele și banii pentru același scop, iar dacă Dumnezeu va hotări așa, ca mâine, ne vom da și sângele, dela Vlădică până la oșincă, spre a putea spune în fata lui Dumnezeu că nu am pierdut nimic din ceea ce El ne-a dat.

Iubiții mei fii sufletești,

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a spus că fără stirea lui Dumnezeu nimic nu se petrece în lume, fiindcă și firul de păr de pe capul nostru este numărât de El. Țara noastră n'am primit-o în dar dela vre-un alt popor și nimeni nu ne poate lua un petec din ea fără voia lui Dumnezeu. Deaceia până ce Dumnezeu nu se va război cu noi, noi nu avem teamă nici de o putere din lume.

Accasta însă nu înseamnă să stăm cu mâinile în sân. Țara trebuie apărată de dușmani, de cari au fost și vor fi totdeauna. Apărându-ne țara noi apărăm și orândulala lui Dumnezeu, iar când nu ne-am face datoria întreagă față de țară, noi am atrage asupra noastră și pedeapsa lui Dumnezeu.

În Pastorală Noastră de Crăciun Noi v'am arătat cu ce suntem datori lui Dumnezeu. Am spus atunci că „lucrul lui Dumnezeu” este de a crede în Iisus Hristos și a rămânea cât mai strânși legați de Biserică, unde, ca în corabia lui Noe, vom scăpa de furtunile ce ne amenință.

De astădată doresc să vă arat cu ceea ce suntem datori Cezarului, adică iubitului nostru Rege, mai ales noi grănicerii, asupra cărora se îndreaptă toate privirile țării.

În anul trecut apărarea hotarelor nu am plătit-o cu sânge. Dumnezeu a binevoit să ne cruțe de această jertfă, care este cea mai scumpă. Cum însă întărirea hotarelor și susținerea armatei cer astăzi țării jertfe bănești mai mari ca în timp de pace, conducătorii țării au apelat la toți cetățenii ca să vină în ajutor cu banul lor, semnând bunuri pentru înzestrarea armatei. Eu nu voi vorbi aci despre câștigul bun, ce și-l

asigură celce își plasează banii în aceste bonuri, — cari nu vor fi bani pierduți, ci aducători de dobândă mai mare și mai sigură decât orice afacere, — ci doresc numai să vă lămuresc asupra datoriei cetățenești ce o avem cu toții față de scumpa noastră patrie, în aceste vremuri de încercare.

V'ați dat voi seama, iubiții mei, de ceea ce înseamnă „Patrie” în numele căreia ni se cer uneori jertfe? V'ați gândit voi bine ce este ceea ce trebuie să apărați atunci când vine vorba de „Patrie”?

Nu izadar se spune că: „E dulce și frumos a muri pentru Patrie”, și că alături de cuvântul „mamă” omul nu are un altul mai scump pe pământ decât acela de „Patrie”. O, dar „Patrie” înseamnă ceva mai mult chiar decât cuvântul „mamă”, fiindcă în ea se cuprinde; Casa părintească, cu leagănul copilăriei, acel cuib al dragostei, unde am crescut la sânul mamei și sub ochii de veghe al tatălui; unde am împletit firul de aur al înrudirii de soră și frate; biserica în care ne-am plecat genunchii copilăriei spre a ne ruga lui Dumnezeu; cimitirul, acest sfârșit de drum, în care zace, ca într'o vistierie sfântă, țărâna morților noștri scumpi și unde vom odihni și noi odată lângă dâșii, casa și familia noastră cu tot ce avem, pământul țării cu brazda aducătoare de hrană; câmpia cu flori și fluturi, pădurca și codrul cu răsunetul doinei, pârâul și valea, cu susurul apei ce ne povestește taine din trecut; limba dulce, lăsată moștenire de la maica noastră; credința strămoșească, prin care ne legăm de cer; portul, care a răsărit din podobește născute sufletești, ce se cuprind în cuvântul „Patrie” și la care trebuie să ne gândim când ni se cer jertfe pentru patrie.

Fără patrie, omul este ca floarea fără de rădăcină, atârnată în vânt. Abia când avem o patrie și o iubim, atunci viața noastră primește aripi și o țintă spre fericire.

Neamul nostru și patria sunt nemuritoare și veșnice, noi suntem muritori și deaceia suntem rânduiți în slujba lor, fiindcă ele ne ocrotesc în viață și ne apără cenusa după moarte. Ce groaznic ar fi gândul să nu-ți ști nici măcar mormântul apărut de profanare?

Eu socot că celce nu-și iubește patria și nu jertfește nimic pentru ea, acela nu poate fi nici măcar creștin bun, fiindcă cine nu-și prețuiește patria pă-măntească, cea văzută, unul ca acela nu se va osteni nici pentru dobândirea patriei celei cerești, iar cine nu ascultă de porunca Regelui pământesc, unul ca acela nu va cinsti nici pe Dumnezeu cel nevăzut, fiindcă: „Stăpânirile pământeste sunt dela Dumnezeu rânduite”. (Rom. 13. v. 1).

Acum, în prag de an nou, când obișnuim a ne întreba: „Ce ne va aduce anul nou”? eu vă îndemn, iubiții mei, să întimpinăm noul an prin împlinirea datoriei către Dumnezeu, Rege și Patrie, dându-ne fiecare banul pentru înzestrarea armatei. Dați-vă seama că în armata țării sunt: fiii, frații sau chiar părinții voștri. Ei alcătuiesc puterea de apărare a noastră, a tuturor. În țaria armatei noi avem cea mai bună garanție a libertății și dreptății, în care voim să trăim. Armata intruchipează însăși vointa neamului de a trăi în veci.

Să nu cântăriți jertfa bănească, ci s'o dați cât mai mare și cât mai degrabă. Așa precum vom ști să jertfim pentru Patrie, așa ne vom și bucura de roadele unei vieți tihnite în noul an, pe care eu vi-l doresc tuturor să fie un an aducător de pace și bună voire între oameni.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în reședința Noastră din Arad, în ziua de Anul nou 1940.

Al vostru de tot binele voitor:
+ ANDREI
Episcop locțiitor.

Primăria municipiului Timișoara a rezolvat peste 54.000 acte în cursul anului 1939

Timișoara, 31. — Serviciul administrativ al municipiului nostru a întocmit o statistică a actelor rezolvate de diversele servicii ale municipiului în cursul anului expirat 1939. Actele împărțite diverselor servicii și rezolvate de acestea, se repartizează în felul următor:

Secretariatul 713; serviciul administrativ 18.144; serviciul financiar 6602; contabilitatea 8600; economatul 4988; contenciosul 2061; serviciul cultural 1034; serviciul veterinar 26 (remarcăm că serviciul veterinar are și registratură separată, așa încât actele rezolvate de acest serviciu se cifrează la mai mult).

Actele rezolvate de serviciile municipiului Timișoara se cifrează deci la aproximativ 54.000, dintre cari cele mai multe — 18.144 — au fost rezolvate de serviciul administrativ.

Trebue să arătăm că cifrele de mai sus reprezintă numai actele rezolvate până la data de 27 Decembrie 1939, așa încât dacă mai adăugăm la ele și actele rezolvate în ultimile zile ale anului — 23, 29 și 30 Decembrie — cari au fost centralizate la serviciul administrativ în ultima zi a anului, cifra totală a actelor rezolvate de municipiu este încă și mai mare.

Din sporturile bănețene

Sala de scrimă Pellegrini își serbează jubileul de 25 ani

O activitate model cu rezultate strălucite

Sala de scrină a simpaticului „Il maestro Toto” ocupă una din „apartamentele” cazematorilor și nu e sporav care să nu cunoască „produsele” de mare valoare furnizate pe terenul spadasiilor din țară, de această școală de mare cultură sportivă.

Venit, acum 25 ani, de pe meleaguri italiene, Giuseppe Pellegrini, tatăl, s'a instalat modest dar pînă de ambiții, în metropola noastră. A avut în față un teren nesondat docum neexploatat, totuși și-a făcut un plan, întrezărind succese bine conturate. Dotat cu tot ce se cere unui pedagog de mare clasă, bătrânul Pellegrini a fost cel mai strălucit interpret al pedagogiei cu renume mondial ce se predă încă la Academia regală de scrimă din Milano. Inconjurat de elevi săi, Giuseppe Pellegrini, și-a continuat firul vieții între zidurile cazematorilor timp de 20 ani, erolând adevărate talente în această ramură sportivă.

A avut însă grije să-și lase moștenitori, așa încât acum 5 ani, când o boală nemilosă i-a pus capăt vieții, sala de scrimă Pellegrini și-a continuat nestingherit activitatea sub conducerea tânărului Angello Pellegrini; pe atunci proaspăt absolvent al academiei regale de scrimă din Milano. Cu aceiași ambiție și râvnă ca și predecesorul său însă cu un spirit mai contemporan, „Il nuovo maestro” a reușit să se impună dela început.

Pe când în trecut talentele au existat mai mult în anonim din cauza lipsei de manifestări în compania esermenților din alte centre, tânărul Pellegrini a inaugurat o nouă eră, reușind să creeze cu mari sacrificii o concurență permanentă între trăgătorii tuturor orașelor din țară unde se practică acest sport nobil.

Nu putem trece cu vederea concursul dat la început, în momentele cele mai oportune, de d. Bodea, șeful gării din localitate, care, ca trăgător reputat, a înțeles să sprijine sub toate formele progresul scrimii bănețene. Tot d. Bodea a înființat secția de scrimă CFR care după ce a recoltat succese repetate a fost desființată pe baza unui ordin a Dir. Gen. CFR, ca nefiind alcătuită în întregime din angajații CFR.

utul.

După d. Bodea, maestrul Angello a recurs la ajutorul d-lui Dr. Ing. Mikloel care prin secția de scrimă a clubului „Electrica” continuă să dea cel mai larg sprijin manifestărilor sportive de acest soi.

Sala Pellegrini se poate mândri cu nenumărați campioni naționali și regionali. În cursul vremii trăgătorii: Burlacu, Predescu, Dinu, Cristescu, Tătuca, Galgon, Iar între cei tineri Munteanu, Morariu, Grimm, Török etc. au câștigat nenumărate trofee ridicând sportul bănețean pe un piedestal onorific. Domnișoarele: Kimmel, Czapp, Catalan, Dobrin, Pirsch etc. n'au concurento în țară, confirmând valoarea lor la recentele campionate naționale ținute la București. Dacă în trecut scrima a fost practică exclusiv de minoritari, azi, sala Pellegrini, mulțumită maestrului „Toto”, numără între abonații ei o majoritate absolută de tineri vârstare românești. Un succes, care merită cele mai mari elogii și nu poate rămânea fără răsunet și va veni timpul când multe familii românești cu vază, vor perfecționa cultura fizică și caracterul odraselor lor în atmosfera disciplinată și măreață care stăpânește de un sfert de veac sala de scrimă Pellegrini.

Această sală, prin amenajamentul ei modern, prin metoda interpretare a maestrului — acesta fiind secundat în mod prețios de fratele său Adalbert — fost campion național în repetate rânduri — cât și prin disciplina formată din convingere a tuturor trăgătorilor, este înarmată pentru drumul ce-l va străbate de acum încolo.

Dorim noul succese maestrului Pellegrini ca la poporul semicentenarului să-i putem direca gloriile trecutului.

VEDEREMO

Patine, grinzi de fier, Mașini de gătit, sobe, pompe de apă și tot felul de articole din fier la

Petru Jäger

TELEFON 29-37

TIMIȘOARA, IV., BUL. CAROL

In atențiunea doamnelor!

Pe lângă toată urcarea prețurilor, totuși

Vă puteți procura

Mantouri de dame, ultima modă,
Paltoane de blană Rochli de postav, de mătase precum și
Toalete de seară, Capoturi, etc.

Zilnic ne sosesc noulăți

Magazina noastră cu Mantouri de blană, merită
o atenție specială. În urma prețurilor
surprinzător de reduse

R A D O

Ma az n de confecțiuni pentru dame

Sucur-ala Timișoara I, Bulev. Reg. Ferdinand 6

Binevoji a ne vizita magazinul, în interesul Dv. Iară obți nații de cumpărare!

INFORMAȚIUNI

**Ziarul „Dacia”
urează tuturor prietenilor,
colaboratorilor, abonaților și cititorilor săi
Anul Nou fericit!**

Calendar

DUMINICĂ, 31 DECEMBRIE

Ortodox: Cuvioasa Maică Melania Romană (410).

Catolic: Sfântul Silvestru.

Farmacii de serviciu: Circ. I: Kun, Str. Alba Iulia 4; Circ. II: R. Jahner, Str. Ștefan cel Mare 3; Circ. III: Maria, Bul. Carol No. 4; Circ. IV: Crăciun, Piața Gen. Drăgalina 15.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Fratecia: Panajoth.

**Mari câștiguri în seara
Revelionului la LLOYD**

LUNI, 1 IANUARIE

Ortodox: Anul Nou.

Catolic: Anul Nou.

Farmacii de serviciu: Circ. I: Kun, Str. Alba Iulia 4; Circ. II: Dr. Kovács, Str. Dacilor 10; Circ. III: Șarga, Str. C. Porumbescu 1; Circ. IV: Diana, Str. I. C. Brătianu 29.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Fratecia: Panajoth.

MARȚI, 2 IANUARIE

Ortodox: Sf. Părinte Silvestru Papă al Romei (+ 330).

Catolic: Sf. Macarin (+ 394).

Farmacii de serviciu: Circ. I: Blumberg, Str. 10 Mai 5; Circ. II: Löw, Str. 3 August și Meiszner, Piața Petru Maior 2; Circ. III: Cristea, Piața Lahovary; Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Fratecia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „O noapte de pomină”, cu G. Timică și Dina Cocea.

Scala: „Stan și Bran ca eroi” și „Regele Jazului” cu Deanna Durbin.

Corso (fost Rivoli): „Cântecul eroilor”, cu Nelson Eddy și Virginia Bruce.
Apollo: „Vin ploile”.

— ANUL NOU LA REZIDENTA.
LUNI, IN ZIUA DE ANUL NOU, DUPĂ SERVICIUL DIVIN LA CARE VOR PARTICIPA TOATE AUTORITĂȚILE, IN FRUNTE CU EXCELENȚA SA D. REZIDENT REGAL, DR. ALEXANDRU MARTA, VA AVEA LOC, LA REZIDENTĂ, O RECEPȚIE IN CADRUL CARIA REPREZENTANȚII AUTORITĂȚILOR ȘI AI CULTELOR VOR PREZENTA FELICITĂRI.

**Doresc să vă felicit
Anul Nou fericit**

la întreaga mea cîntelă

Roman Josif

Depozit de bere „Azuga” și vinuri speciale

Deva, Telefo: 215, cont la Cec. Nr. 89.352.

— D. NICOLAE CHEVEREȘAN —
PRIMPROCURIST AL BANCII ROMÂNESȚI. In locul d-lui Petrovici, avansat recent subdirector al Băncii Românești, sucursala Timișoara, a fost numit ca primprocurist la aceeași bancă d. Nicolae Cheveresean. D-sa este angajatul instituției din 1920 și ocupă până acum postul de procurist.

— DE VÂNZARE un generator complet, pentru motor de 25—30 H. P. combustibil cu lemne. Adresa la Constantin Tichil, com. Bârsău, jud. Hunedoara.

— D. DR. GHEORGHE CUTEANU, primar al municipiului Brașov, care a petrecut sărbătorile Crăciunului la Timișoara, a făcut Sâmbătă dimineața o vizită d-lui primar dr. Coriolan Băran cu care a discutat chestiuni de administrație municipală.

— DR. KRAUS MIHAL, s'a reîntors și a reluat consultațiile sale pentru boli nervoase și neurosifilitice. Timișoara I, Str. Scipio No. 1, Tel. 40—94.

— ACCIDENT. In ziua de 29 Decembrie 1939, pe la orele 13, femeia Maltz Eva de 56 ani, domiciliată în Timișoara III, Str. Petru Dragomir Nr. 5, a căzut din tramvaiul Nr. 110 de pe linia I-a pe Str. I. C. Brătianu, cauzându-și leziuni corporale la cap. Numita a fost transportată cu salvarea la sanatoriul Dega. Cazul se cercetează.

**Loteria purceilor
în seara Revelionului
la LLOYD**

— ARESTAREA UNUI SCANDALAGIU. In ziua de 29 Decembrie 1939, a fost înaintat chesturii individul Sovaca Anton din comuna Cenad, care, in stare de ebrietate, a provocat scandal in strada Gării.

— CASATORIE. In capela ortodoxă română din cartierul Ronat s'a oficial căsătoria d-lui învățător Ion Damian cu d-șoara Maria Murgu. Urâm tinerei pereche căsnicie fericită.

— D. TRAIAN MIRCU, administrator financiar de încasări și plăți, a fost numit membru în consiliul de administrație al întreprinderilor municipale SET.

— SE CAUTA un motor de 30 H. P. cu gaz serac, fără generatoare. Oferte la Constantin Tichil, in com. Bârsău, jud. Hunedoara.

**Tocuri rezervoare, Albumuri,
jucării, cărți de povești
in mare asortiment la**

Librăria Galambos

PUBLICAȚIE.

Camera Agricolă Timișoara are de vânzare la Ferma Irvin, județul Timiș-Torontal cea. 3 vagoane de porumb știuleți, din recolta proprie.

Doritorii de a cumpăra acest porumb, sunt rugați a-și depune ofertele închise, până la data de 5 Ianuarie 1940 la sediul Camerei, Str. Vlad Delamarină No. 3.

Director:

Ing. Agr. Emb. Negruțu.

Șeful Serviciului:

Ing. Victor Surlasă.

**Mare seară de Revelion
la Restaurantul Wagner fost Scholier
din Iosefin Piața Drăgalina**

— REDACȚIONALE. Dl. Aurel Bugariu, redactorul nostru este începând de azi concentrat ca sublocotenent de artilerie.

— CONFERINȚE DE APARARE PASIVA IN IANUARIE 1940. Marți 2 Ianuarie, ora 11, la cinema „Capitol”, conferință în limba română pentru femeile din Cetate. Miercuri 3 Ianuarie, ora 11, la cinema „Capitol”, conferință în limba română pentru bărbații din Cetate. Restul itinerarului îl vom publica în ajunul fiecărei conferințe.

— CELE MAI MODERNE hoteluri din Timișoara Carlton și Savoy, în centrul orașului.

— AVANSAREA D-LUI PROCUROR GENERAL GORUNEANU. Pe ziua de 1 Ianuarie 1940 i s'a conferit d-lui procuror general al curții de Apel Tului Goruneanu titlul de președinte de Curte. Conform legii de organizare judecătorească acest titlu se acordă după trei ani de funcțiune în parchetul general. D. Goruneanu a venit în Timișoara în cursul lunii Maiu 1938 dela tribunalul de Prahova. Avansarea d-sale în titlu este o justă apreciere a activității pe care d. procuror general Goruneanu o depune pe tărâmul justiției.

**Program festival de mare
senzație în seara
Revelionului
la LLOYD**

— AZI PRAVALIILE SUNT DESCHISE. Azi Duminecă, 31 Decembrie, în vederea cumpăraturilor de sfârșit de an, toate prăvăliile sunt deschise până la ora 8 seara. Luni 1 Ianuarie repaus complet.

Pe marginea premierei filmului românesc

O noapte de pomină

Direcțiunea cinematografului „Capitol”, în fruntea căreia se gusește de astădată un specialist încercat și mai ales un om de gust occidental, d. Costi Țăranu, a făcut eforturi deosebite în ultima parte a stagiunii trecute, de a prezenta publicului timișorean filme de aleasă calitate.

Ca o încoronare a acestor eforturi, la cari se adaugă bineînțeles și sacrificiul materiale însemnat, direcțiunea „Capitolului” prezintă de Anul Nou excelențul film românesc „O NOAPTE DE POMINA”, având în fruntea distribuției pe reputatul și savurosul comic G. Timică, alături de mult apreciată Dina Cocea, o actriță cu bogate resurse scenice.

Inceputurile filmului produs la noi în țară și cu actori români, au decepționat mai întâiu, din cauza anumitor linsuri tehnice și de regie. Dar astăzi, tehnica evoluată și grija specială pentru toate condițiile de prezentare, au adus filmul românesc pe picior egal cu producțiile străine.

Cineastii autohtoni s'au străduit a

— CASATORII. D. Eugen Feneșan, președintele secției III-a din Tribunalul Timiș-Torontal, și-a celebrat Sâmbătă 30 Decembrie căsătoria cu d-ra Octavia Aron, profesoară la liceul „Carmen Silva” din Timișoara. Nunta a avut loc la Drămaș (jud. Severin) într'un cadru intim. — D. avocat Liviu Pora din Oradea și-a celebrat Sâmbătă 30 Decembrie în cadru strict familial, căsătoria cu d-ra Maria Gheorghina Șora, fiica părintelui Melcutie Șora, din Timișoara-Fabric. — Transmitem tinerilor căsătoriți sincere felicitări.

Mica publicitate

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți poștale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2. etaj I. 2.

Prepar copii de curs primar. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

Băcănile de închiriat sau vânzare, colț, vad vechiu comercial, ultima ușă, curte. Proprietar, Neculcea 22, Fabric.

De închiriat, dela 1 Ianuarie 1940, apartament confortabil în vi & parter, compus din 4 camere și dependințe. Inginer Cornescu, Bulev. Carmen Sylva No. 8.

**Dispeziție bună
în seara Revelionului
numai la LLOYD**

utiliza toate resursele, atât de bogate, ce le oferă țara noastră în peisagii, muzică, post, etc.

„O NOAPTE DE POMINA” este o producție deplin realizată, cu un subiect său os, un scenariu comic inegalabil, înflorit cu perlele muzicii populare, executate de Grigoraș Dinicu și întregite de șlagărele muzicale ale revuiștilor Paul Constantinescu și Ion Vasilescu. Scriem aceste rânduri ca să subliniem importanța evenimentului prezentării unui film românesc, după ce repertoriul producției străine ocupase așezile tuturor cinematografulor locale, în întreaga stagiune trecută.

Insfârșit am ajuns și la asta și ce-i îmbucurător e că exemplul îl dă „Capitolul”, cinematograful elitei.

Dar acum e rândul publicului, în special românesc, care a văzut cum la premierele marilor filme germane venau șvabii dela sate cu camioanele și la cele maghiare, unghurii, să înțeleagă rațiunea care a îndemnat punerea pe așez, de Anul Nou, a filmului românesc „O NOAPTE DE POMINA”.

Dorința noastră este de a vedea asaltată casa cinematografului „Capitol”, cu prilejul acestei premiere și acest asalt să fie verificarea trezirii conștiinței românești.

Dacă apelul nostru va fi ascultat, acest film va fi numai o etapă care se va completa cu o serie strălucită de alte premiere românești.

ULTIMA ORA

Apelul de anul nou al d-lui Hitler către poporul german

Germania trebuie să învingă dacă vrea
să nu fie răpusă pentru totdeauna

Berlin, 31 (Rador. — Cu prilejul anului nou, Führerul a adresat un apel în care spune:

Acum șapte ani, când național-socialismul a venit la cârma poporului german după lupte mari, Germania se găsea într-o stare pe care Clemenceau o caracteriza prin următoarele cuvinte: Sunt la pământ cu 20 de milioane de germani mai mulți decât trebuie. Pentru a realiza dorința cuprinsă în aceste cuvinte, ni s'a impus tratatul dela Versailles.

Noul Reich și-a luat el singur drepturile ce i se cuvin. Intenția pe cât de criminală pe atât de prostească de a voi să excludă mereu dela toate bunurile pământului o națiune de 80 milioane, nu poate fi o lege care să oblige moralicește sau juridicește națiunea atinsă. Din prima zi am încercat să obțin revizuirea politică și economică pentru Germania. Toate încercările au eșuat în fața egoismului nemărginit, a prostiei și a relei volonte conștiente, de care au dat dovadă puterile occidentale și oamenii lor de stat. De acia eliberarea națiunii germane a trebuit să se facă pe baza acestei forțe legale legitime apărare.

Capitalismul iudeo-internațional, împreună cu cercurile reacțiunii sociale din statele occidentale a reușit să ațâțe lume împotriva Germaniei. Polonia s'a lăsat sedusă de instigatorii internaționali, încercând să ducă până la capăt nedreptatea săvârșită de ea prin violență. Armele au dat hotărârea după 18 zile de luptă: Polonia tratatului dela Versailles nu mai există.

Dușmanii noștri au declarat întâi că vor să ajute Polonia. Ei ar fi putut însă ajuta foarte ușor Polonia numai dacă n'ar fi aruncat-o într'un chip iresponsabil în războiu. În momentul însă când Polonia a simțit consecințele atitudinii sale nesăbuite, țelul războiului n'a mai fost restaurarea Poloniei, ci nimicirea persoanei mele, adică stărpirea național-socialismului.

Dar abia au recunoscut că poporul german nu reacționează câtuși de puțin la această imbecilă înșelătorie, bazată pe

Atentat terorist

la redacția unui ziar irlandez

Londra, 31 (Rador.) — Mai mulți indivizi, care par a fi membrii armatei republicane irlandeze, au năvălit în noaptea de Joi spre Vineri în birourile ziarului „Irish Press” din Belfast, amenințând cu revolverele singura persoană ce se găsea în acel moment în redacție, anume pe Samuel Mc Cann. Indivizii au așezat o bombă într-o cameră mică dela primul etaj, vărsând apoi petrol pe dușumea. Bomba a făcut explozie, producând mari stricăciuni. Din fericire n'a fost rănită nicio persoană.

experiențele din 1918, ei au și început să mărturisească adevărul: este vorba să se stărpească națiunea germană, să se desolve Reichul, care să fie distrus.

În lăsa speranță de a câștiga complicitate pentru această acțiune, ei nu s'au dat înlături nici dela servi de așa ziși „neutri”, nici dela angajarea unor asasini plătiți. Națiunea germană n'a vrut această luptă. Eu am încercat până în ultimul minut să ofer Angliei amiciția germană și să fac pe de altă parte, după lichidarea Poloniei, propuneri relative la o pacificare europeană, garantată pe un termen îndelungat.

Mai ales Ducele Italiei fasciste m'a ajutat și a făcut totul pentru a împiedeca o evoluție care nu poate aduce decât nenorocire întregii Europe.

Domnii cari sunt interesați să fie războiu, doresc războiul, — ei bine îl vor avea.

Prima fază a conflictului a dovedit deja două fapte: 1. că nimeni n'a îndrăznit să atace măcar bastionul nostru dela Vest. 2. că pretutindeni unde soldații germani s'au putut măsura cu adversarii lor, gloria armatei germane ca și reputația armelor noastre s'au justificat din nou.

Anul 1940 să aducă sentințe. Ea va fi victoria noastră.

De aceea țelul nostru de războiu este împede: Germania și în afară de ea Europa trebuie să fie eliberate de asuprirea și de amenințările neconținute care vin din Anglia de altădată și din Anglia de azi. Trebuie ca de astădată armele să fie definitiv smulse din mâinile provocatorilor de războaie și din mâinile celor cari au declarat războiul. Nu luptăm numai contra nedreptății dela Versailles, ci și pentru a împiedeca înlocuirea ei printr'o nedreptate și mai mare. În senzul pozitiv, luptăm pentru o Europă nouă, căci contrar lui Chamberlain, suntem convinși că această Europă nouă nu poate fi nici din forțele bătrâne ale unei lumi în decadentă, nici din asazișii oameni de stat cari nu sunt în stare nici măcar să rezolve în propriile lor țări problemele cele mai elementare. Numai acele popoare și forțe sunt merite să reorganizeze Europa care prin atitudinea și prin înfăptuiile lor pot fi considerate ca tinere și productive.

Acestor națiuni tinere ale acestor sisteme le va aparține viitorul.

Lumea iudeo-capitalistă se va supra-vețuii veacului al 20-lea.

Finlanda luptă pentru existența și libertatea sa

Mesajul de Anul Nou al ministrului Finlandei la Londra

Londra, 31 (Rador.) — D. Gripenberg, ministrul Finlandei la Londra a declarat într'un mesaj dat cu ocazia Anului Nou:

„Finlanda a dovedit că atât timp cât dispune de oameni și munițiuni, poate să mențină neclintit avantajele civilizației. În zorii Anului Nou, Finlanda luptă pentru existența și libertatea sa. La fel cu poporul britanic, finlandezii urăsc războiul. Noi urăm oroarea

și distrugerea ce pustiesc pașnicele noastre câmpii acoperite de zăpadă, avem oroare să luptăm contra unui popor dela care noi nu cerem nimic.

Anul 1940 ia naștere într'un ceas dintre cele mai întunecate ale istoriei omenirii. Noi finlandezii ne alăturăm popoarelor civilizate și împreună cu ele ne rugăm să se ivească un nou spirit de comprehensiune și toleranță printre toate națiunile. Ruga noastră este aceea a tuturor oamenilor iubitori de pace și libertate.

Germania va dispune de 5 milioane oameni antrenați în primăvara viitoare

Amsterdam, 31 (Rador.) — Corespondentul lui „News Chronicle” din Amsterdam anunță că Germania așteaptă să dispună în primăvara viitoare de cinci milioane oameni antrenați, cecace, după sistemul actual de organizare, reprezintă vreo 240 de divizii. Armata va mai fi sprijinită de 2—3 milioane alți oameni chemați sub arme îndată ce câmpurile de antrenament și mai ales instructori și armele necesare vor fi disponibile. Vreo 50 divizii vor fi necesare pentru paza frontierelor germane și menținerea

ordinii în provinciile cucerite de germani. Numai pentru Polonia vor trebui cel puțin 40 divizii. După constituirea celor 240 divizii, armata germană va fi aproape dublată, căci la izbucnirea războiului Reichul dispunea de vreo 3 milioane oameni. Observatorii neutri sunt convinși că d. Hitler se gândește să deslănțuiască până la primăvară o mare ofensivă pe uscat.

Ziarul englez amintește că, în cursul ultimului războiu, Germania a mobilizat peste 13.000.000 oameni.

A. S. R. Principesa Elisabeta mulțumește ceteriștilor pentru felicitare

Buc., 28. (telegramă) — D-lui Pavel Bcarnă președintele Asociației personalului C. F. R. de ajutor reciproc Timișoara.

Din ordinul A. S. R. Principesa Elisabeta a României, am onoare a transmite domniei voastre și membrilor Asociației, mulțumirile Sale pentru urările ce ați exprimat cu prilejul sfintelor sărbători. Șambelanul A. S. R. Principesei Elisabeta, — Scanavi.

Viscol puternic și înzăpeziri în mai multe regiuni din țară

București, 31 (SIR). — Telegramemele sosite la Direcția Generală CFR anunță că viscolul continuă să sufle cu furie în ultimele 24 ore, depunând mari cantități de zăpadă. Temperatura s'a menținut foarte scăzută din cauza gerului năpraznic.

Circulația trenurilor se face cu greutate. Numeroase trenuri pornesc chiar din gara București Nord cu mari întâzieri din cauza înghețării.

Perturbări se ivesc pretutindeni. Normalizarea se așteaptă numai după trecerea viscolului.

Direcția Serviciului Hidraulic a fost informată că apele râului Tisa au înghețat complet în dreptul orașului Sibet. Pe Dunăre se scurg sloiuri de gheață.

Guvernul mexican

a abținut autorizația de tranzit a mărfurilor germane
cumpărate înainte de războiu

Mexico, 31 (Rador.) — Din izvor oficial se anunță că guvernul mexican a abținut din partea aliaților autorizația de tranzit spre Mexic a mărfurilor germane cumpărate înainte de declararea războiului și destinate industriei petrolifere.

Echipajul lui „TACOMA” va fi internat

Montevideo, 31 (Rador.) Se anunță că echipajul vaporului cisternă german „TACOMA” va fi internat pentru toată durata războiului, deoarece era vas auxiliar de războiu.

20 morți și 100 răniți în accidentul de tren din gara Torre

Neapole, 31 (Rador.) — Un grav accident de cale ferată s'a produs în gara Torre. Un tren de călători, în majoritate militari, s'a ciocnit de un rapid. Până acum au fost scosi de sub dărâmturi vreo 20 morți și 100 răniți.